

SVENSKT NÄRINGSLIV

Högskolepejl

Högskolestudenters etablering på arbetsmarknaden

SVENSKT NÄRINGSLIV
SEPTEMBER 2026

Förord

Sverige står liksom övriga världen inför stora samhällsutmaningar.

Arbetsmarknaden förändras, många saknar egen försörjning och kompetensbristen växer. AI, digitalisering, teknikutveckling i en hög hastighet, klimatomställning och det geopolitiska läget är tillsammans stora förändringar. LAS-överenskommelsen med omställningsstudiestödet, som syftar till att stärka individens framtida ställning på arbetsmarknaden, är ytterligare en förändring.

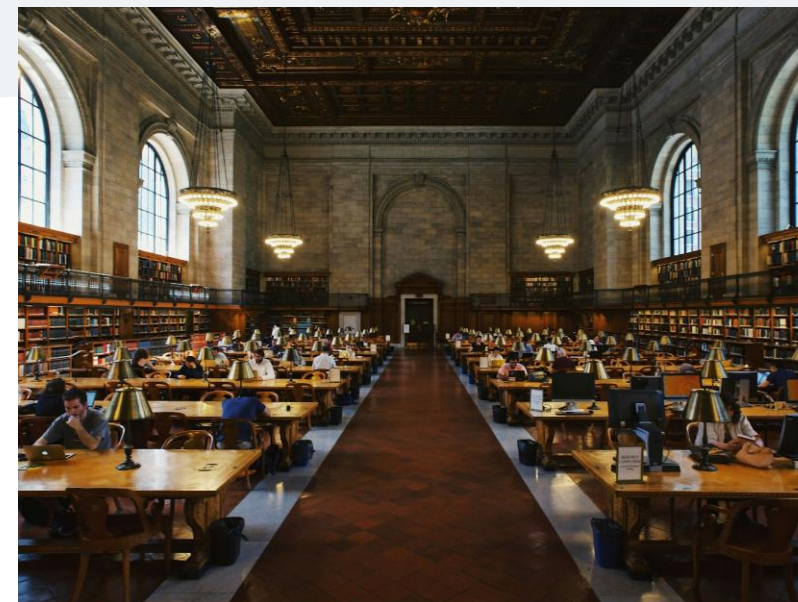
Företagen hittar inte rätt kompetens – största tillväxthindret

Bristen på kompetens är svenska företags största tillväxthinder. I dag misslyckas ett av fyra rekryteringsförsök på den privata arbetsmarknaden. 59 procent av företagen upplever att det är svårt eller mycket svårt att anställa högskoleutbildade.

Utmaningarna att hitta rätt kompetens finns i hela landet, i alla branscher och i alla typer av företag. Lågkonjunkturen har varit långvarig, med ökande arbetslöshet de senaste åren som följd.

Det geopolitiska läget gör att osäkerheten om konjunkturutvecklingen och arbetslöshetsutvecklingen är stor. Paradoxalt nog har företagen ändå svårt att rekrytera högutbildad arbetskraft, trots det stora antalet arbetssökande. Det är en obalans mellan högre utbildning och arbetsmarknad och matchningen har stor förbättringspotential.

Kompetensbrist gör att företag tvingas säga nej till affärer och uppdrag samt pausa expansioner, vilket påverkar lönsamheten negativt. Bristen på kompetens blir ett tillväxthinder och försämrar Sveriges innovationsförmåga, konkurrenskraft och välbefinnande.

Blivande högskolestudenter vill ha utbildningar som leder till arbete

Det är samtidigt inte bara näringslivet som vill ha en bättre matchning mellan utbildning och arbete. När landets blivande studenter får svara på vad de efterfrågar i en högskoleutbildning uppger många först och främst intresse för utbildningen, tätt följt av faktorer med nära koppling till arbetsmarknaden – som möjlighet till karriär,

att utbildningen är framtidssäker och att kunna få en hög lön. Denna situation är kontraproduktiv både för studenter, som får svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, och för företag, som kämpar med att hitta rätt kompetens.

Näringslivets behov av kvalificerad kompetens ställer höga krav på både kvalitet och relevans i den högre utbildningen och i såväl grund- och forskarutbildning som

Förord

fort- och vidareutbildning för yrkesverksamma – det som också kallas det livslånga lärandet. Men fyra av tio företagsrepresentanter upplever att den högre utbildningen vid lärosätena brister i relevans.

I dag baseras dimensioneringen av utbildningar i högskolan i huvudsak på studenternas efterfrågan, snarare än på arbetsmarknadens behov. Även om många universitet och högskolor bedriver god samverkan med näringslivet, saknas det strukturer för arbetsmarknadsinflytande på systemnivå. Det begränsar företagets möjligheter att påverka utbildningarnas dimensionering, innehåll och format, vilket i förlängningen riskerar att göra utbildningarna mindre relevanta.

Därför presenterar Svenskt Näringsliv Högskolepejl, som är en tjänst för att visa olika högskoleutbildningars relevans på arbetsmarknaden. Högskolepejl visar etablering och medianinkomst för olika

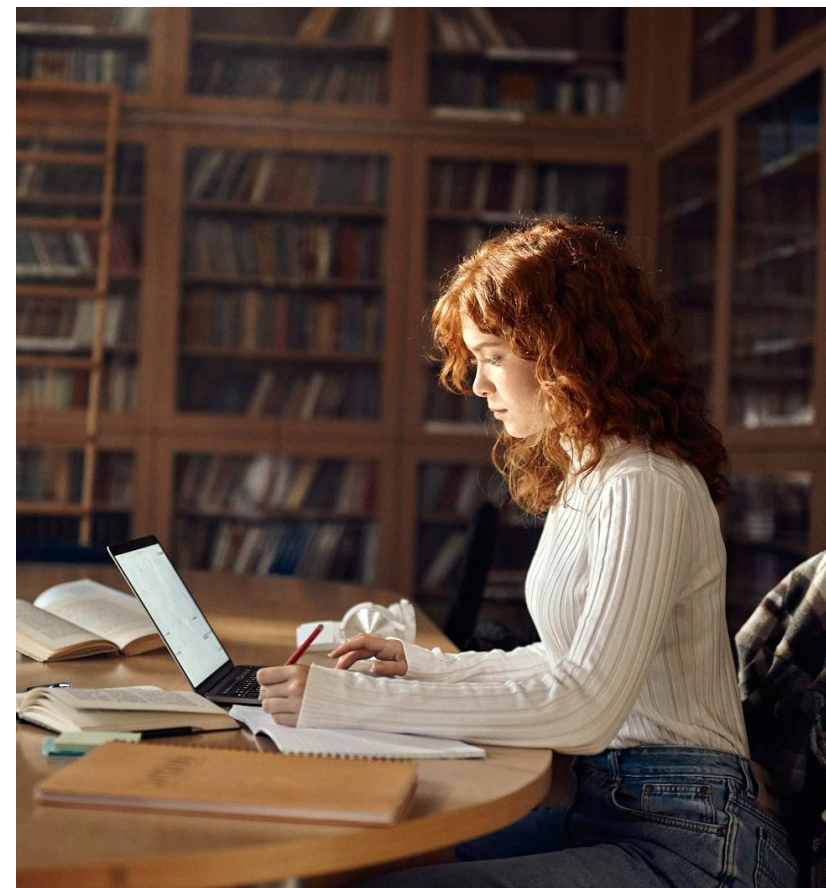
högskoleutbildningar vid universitet och högskolor, ett och tre år efter examen. Syftet är bland annat att studenter ska kunna göra medvetna val.

Inför lanseringen av Högskolepejl har Svenskt Näringsliv uppdragit åt analysföretaget Ungdomsbarometern att sammanställa de data avseende etablering som presenteras på Högskolepejl i rapportform, samt placera dessa i en kontext utifrån hur unga själva tycker att arbetsmarknaden spelar in vid val av högre utbildning.

Resultaten från detta arbete presenteras i föreliggande rapport, som vänder sig både till den som står i begrepp att välja utbildning och till den som är intresserad av utvecklingen inom svensk högre utbildning.

Ulrika Wallén

Policyexpert, högskolepolitik och kompetensförsörjning, Svenskt Näringsliv

Nyckelresultat:

1**Stora skillnader i etablering mellan olika utbildningar**

Det råder fortsatt stora skillnader mellan olika utbildningar och examina i etableringsgrad. Därmed är det av stor vikt för blivande studenter att informeras om arbetsmarknaden inför valet av utbildning. Det är inte förvånande att skillnader i etablering finns, men det är samtidigt viktigt att vara medveten om att vidare studier inte alltid leder till en stabil ställning på arbetsmarknaden.

2**Fortsatt högst etableringsgrad bland yrkesexamina, även över tid**

Utbildningar som leder till yrkesexamina har övervägande högst etableringsgrad, där den genomsnittliga etableringen tre år efter examen för uppföljningsåret 2024 är 89,6 %. Examenstypen uppvisar även högst etablering historiskt i relation till andra utbildningstyper såsom generella kandidat- och masterexamen. STEM-ämnena och examina mot arbete inom välfärdssektorn utmärker sig särskilt bland yrkesexamen, exempelvis ingenjörsexamina och specialpedagogexamen.

3**Varierande stabilitet i etableringsgrad mellan utbildningar över tid**

Etableringsgraden påverkas av hur efterfrågan på olika kompetenser förändras över tid. Vissa utbildningar är mer stabila, medan andra påverkas tydligare av konjunktur, världsläge och skiftande branschbehov. Exempelvis har vård- och omsorgsutbildningar som sjuksköterskeprogrammet haft en hög och stabil etableringsgrad över tid på 93,7 %, medan sjöfartsutbildningar utvecklats positivt och arkitekters etablering successivt försämrats de senaste åren.

4**Etableringsgraden skiljer sig åt mellan lärosäten och examina**

Etableringsgraden varierar även vid jämförelse av likvärdiga examina vid olika lärosäten. Inget lärosäte utmärker sig särskilt med genomgående hög etableringsgrad, utan i stället varierar lärosätenas relativa prestation baserat på typen av examina, ämnesområdet och enskilda inriktningar. Således är det inte bara valet av utbildning som påverkar nyexaminerades ställning på arbetsmarknaden, utan också valet av lärosäte.

Inledning

Under det senaste året har arbetsmarknaden för unga präglats av en stor osäkerhet.

Ungdomsarbetslösheten stiger, något som även märkts av bland unga akademiker. En ökad osäkerhet och oro kring arbetsmarknaden innebär även utmaningar vid val av högre utbildning.

Högre utbildning betraktas ofta som en väg till säker etablering på arbetsmarknaden. Samtidigt har valet av utbildning blivit mer komplext när både samhälle och arbetsliv förändras snabbt. Det är svårt att med säkerhet förutse vilka kompetenser och yrken som efterfrågas framöver, men genom att analysera vilka utbildningar som historiskt har lett till arbete kan vi ge unga ett bättre underlag för sina val.

I Högskolepejl 2026 har Ungdomsbarometern, på uppdrag av Svenskt Näringsliv, återigen undersökt hur arbetsmarknaden påverkar ungas val av högre

utbildning, samt vilka utbildningar som leder till arbete. Till detta används dels insikter från Ungdomsbarometerns återkommande studier, dels data från Statistiska centralbyrån (SCB).

Ungdomsbarometern samlar årligen in data om ungdomars syn på högre utbildning. Denna ligger till grund för rapportens inledande del, som visar på arbetsmarknadens roll i valet av högre utbildning. I rapportens andra del undersöks etableringsgraden för nyexaminerade från olika utbildningar tre år efter examen. Här används data från SCB, vilka presenteras i sin helhet på Svenskt Näringslivs tjänst Ekonomifakta.

Målet med rapporten är inte att presentera alla data utan istället att ge insikter kring några tendenser inom området och skapa underlag för en fördjupad diskussion. För dessa ändamål presenterar rapporten skillnader i utfall mellan olika utbildningar, inriktningar och lärosäten inom några av de områden som har störst relevans för näringslivet.

En viktig faktor att ta i beaktande är att mycket har hänt på arbetsmarknaden de senaste två åren. När vi i denna rapport presenterar etableringsdata avser arbetsmarknadsläget år 2024 och beskriver etableringen tre år efter examen för individer som tog examen år 2021. Förändringar under de senaste två åren fångas således inte i vår data.

Nytt för i år är att vi presenterar statistik över etableringsgraden för stora utbildningsgrupper och specifika utbildningsområden som sträcker sig längre tillbaka i tiden. Detta för att kunna illustrera

hur etableringsgraden för olika examina har utvecklats under en längre period än vad som omfattas av tidigare upplagor av Högskolepejl.

Ulrik Hoffman
VD, Ungdomsbarometern

Ungdomsbarometern har självständigt genomfört studien och analyserat data på uppdrag av Svenskt Näringsliv.

OM STUDIENS DATA

Data i denna rapport kommer från två olika källor:

- 1. Kvantitativa resultat från Ungdomsbarometerns årligen återkommande enkätstudier bland cirka 15 000 15–24-åringar, i förekommande fall nedbrutna på andra grupper. Senaste aktuella data är från november 2025.
- 2. Registerdata från SCB och Ladokkonsortiet som innehåller etablering, examensnivå, utbildningsnivå och examensår, där etableringsgrad tre år efter examen har använts som referensmått. Aktuellt år är etableringsstatus 2024 bland de som tagit examen 2021. Data är hämtad i april 2026.

Innehåll

Del 1.

Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildning 6

Introduktion 7

Utbildning för att trygga framtiden 8

Unga vill veta mer om den framtida arbetsmarknaden 9

Information om arbetsmarknaden är viktig vid utbildningsval 10

AI påverkar ungas syn på arbetslivet 11

Information som ger tryggare utbildningsval 12

Del 2.

Utbildningar som leder till arbete 13

Introduktion 14

Etableringsmåttets innebörd 15

Bearbetning av data 16

Etableringsgrad 17

Jämförelser av lärosäten 28

Avslutande reflektion 38

Del 1:

Arbetsmarknadens inverkan på ungas utbildningsval

En majoritet av unga vill läsa vidare

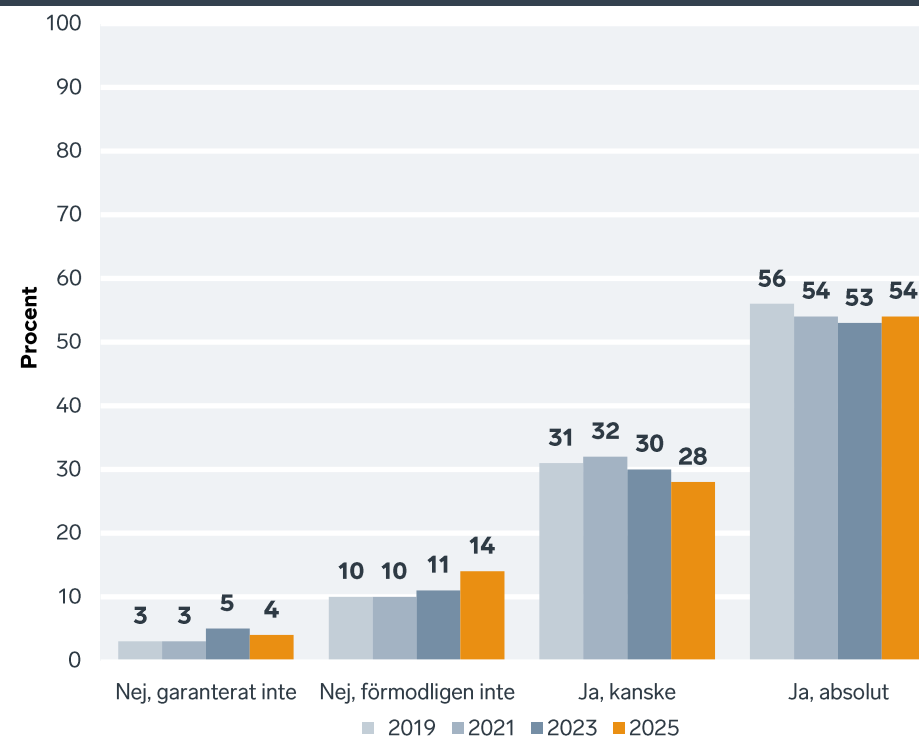
Det finns ett stort studieintresse bland unga. Drygt hälften av alla gymnasieelever tror att de absolut kommer att läsa vidare inom tre år efter studenten, och att studera är det som flest vill göra direkt efter gymnasiet. Samtidigt är arbetslivsfokus stort bland unga, där utbildning ses som ett verktyg för att öka sina möjligheter till att få jobb och en hög lön i framtiden.

Andelen som vill läsa vidare inom tre år efter studierna har varit relativt stabil över tid. Även om vi ser en svag minskning under de senaste tre åren, uppger nära 80 procent av gymnasieelever att de överväger att läsa vidare. Även om frågan inte specifikt handlar om akademiska studier, lägger de flesta in detta i begreppet.

Vid sidan av ett stabilt studieintresse, har arbetsmarknaden blivit allt viktigare för unga under de senaste åren. Detta återspeglas inte minst i ungas drivkraft till att läsa vidare. Lön och attraktivitet på arbetsmarknaden är de två främsta drivkrafterna till att välja högre utbildning. För många unga blir studier ett sätt att öka chanserna att nå sina mål i arbetslivet. Detta utvecklas på följande sidor i kapitlet.

Fråga: Tror du att du kommer läsa vidare inom tre år efter studenten?
Filter: Gymnasieelever Nedbrytning: Tidsjämförelse

Tror du att du kommer läsa vidare inom tre år efter studenten?

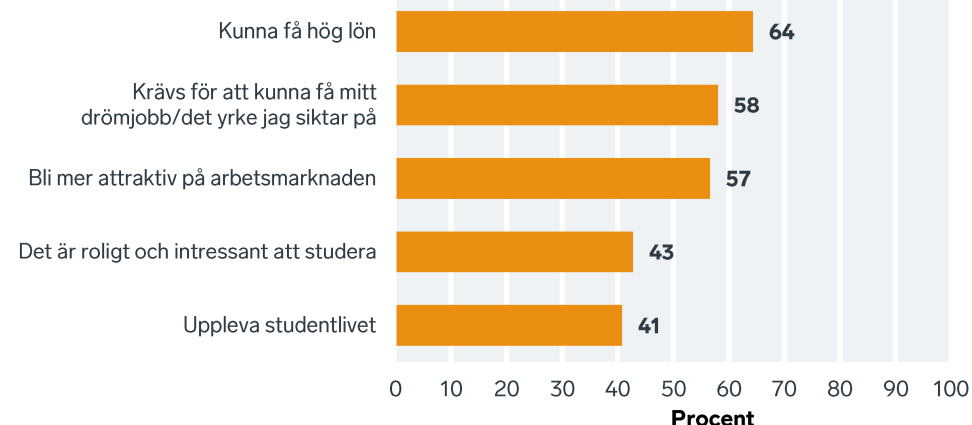

Utbildning för att trygga framtiden

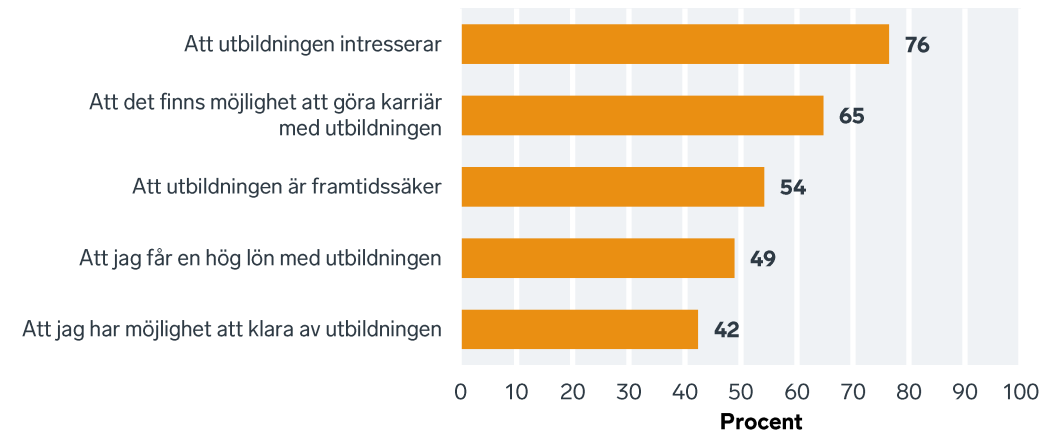
Ungas utbildningsval grundar sig i en vilja att ge sig själv goda förutsättningar på arbetsmarknaden. Även om intresse för utbildningen är centralt, är lön, karriärmöjligheter och en trygg arbetsmarknad faktorer som styr unga när de väljer utbildning.

När unga får svara på varför de vill läsa vidare är det tydligt att det framtida arbetslivet står i fokus: lön, möjlighet till ett drömjobb och attraktivitet på arbetsmarknaden ligger i topp. Hela 94 procent av studieintresserade gymnasieelever anger minst ett av dessa skäl som den viktigaste anledningen till att läsa vidare. Samtidigt väger intresse ofta tyngst bland nyblivande studenter när det ska väljas vilken specifik utbildning de vill läsa. Även i detta beslut återfinns dock spår av marknadsrelaterade faktorer där många lägger stor vikt vid att välja en utbildning som ger möjlighet till karriär, att utbildningen är framtidssäker och att den leder till en hög lön. Däremot är det långt ifrån alla som upplever att det har koll på vilka utbildningar som ger möjligheter till en framtidssäker plats på arbetsmarknaden.

Topp 5: Vilket eller vilka är de viktigaste skälen för dig att läsa vidare?

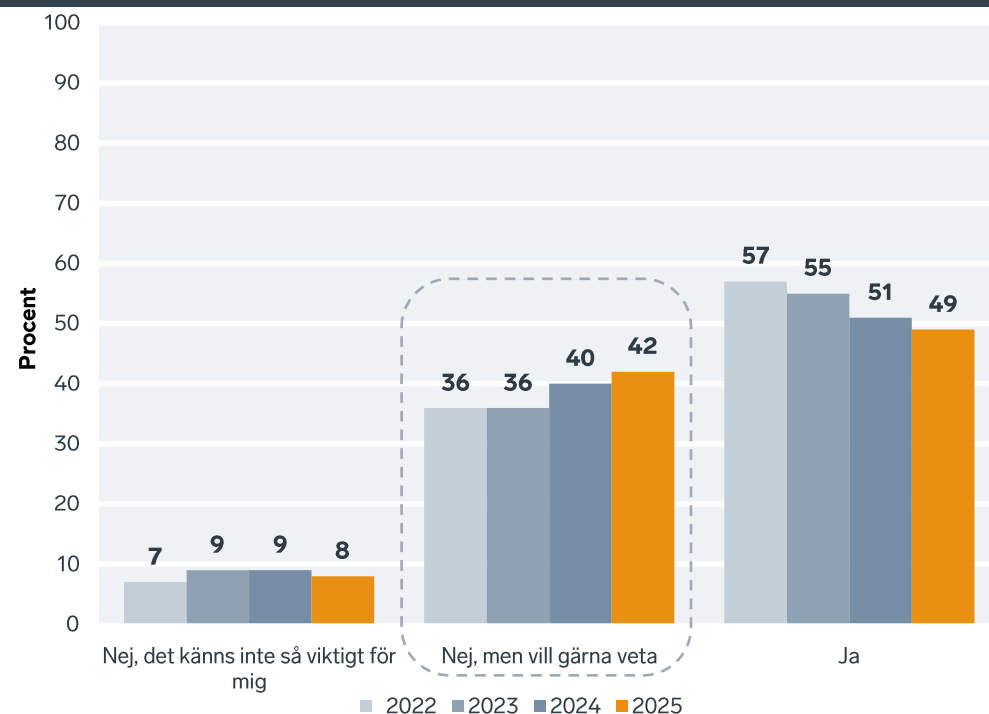

Topp 5: Vad av följande är viktigt för dig när du ska välja en eftergymnasial utbildning?

Unga vill veta mer om den framtida arbetsmarknaden

Har du koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer/mindre av i framtiden?

24%

AV DE SOM HAR KOLL
HAR **HELT**
ANPASSAT SINA
STUDIE-/YRKESVAL
EFTER DEN FRAMTIDA
ARBETSMARKNADEN

49%

AV DE SOM HAR KOLL
HAR **DELVIS**
ANPASSAT SINA
STUDIE-/YRKESVAL
EFTER DEN FRAMTIDA
ARBETSMARKNADEN

Att göra framtidssäkra utbildningsval är viktigt för unga, samtidigt upplever allt färre att de kan avgöra vilka yrken och utbildningar som kommer att efterfrågas mer/mindre i framtiden. Sedan hösten 2022, ett år som präglades av lanseringen av ChatGPT, har andelen som uppger att de har koll på arbetsmarknaden minskat.

Ungefär hälften av gymnasieelever uppger sig ha koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer eller mindre av i framtiden. En nästan lika stor grupp, 42 procent, uppger att de saknar kunskap, men att de gärna vill veta mer, vilket är en grupp som växer över tid.

Tydlig information om arbetsmarknaden blir viktig eftersom den öppnar möjligheten för unga att anpassa sina val när behoven förändras snabbt. Bland gymnasieelever som känner att de har koll på vilka utbildningar och yrken som kommer att behövas mer av i framtiden uppger ungefär hälften att de har anpassat sina studie-/yrkesval efter de framtida behoven i någon utsträckning.

Information om arbetsmarknaden är viktig vid utbildningsval

Arbetsmarknadens roll vid val av utbildning återspeglas även i den information unga efterfrågar inför valet av utbildning. Bland studieintresserade gymnasieelever är vad man kan jobba med och hur lätt det är att få jobb efter examen viktigt att få kännedom om vid val av utbildning.

Många olika faktorer upplevs viktiga att få koll på inför valet av högre utbildning. Det som unga oftast efterfrågar först är konkret information om utbildningens innehåll, till exempel vilka kurser som ingår, men därefter är det relativt jämnt i topplistan. Bland de faktorer som följer återkommer kopplingen till den framtida arbetsmarknaden: vad man kan jobba med efter en viss utbildning och hur lätt det är att få jobb.

Att många studieintresserade gymnasieelever värdesätter kunskap om utbildningens framtidsutsikter kan förstås mot bakgrund av en mer osäker omvärld. Både lågkonjunktorens effekter och den snabba AI-utvecklingen är faktorer som gör frågor om arbetsmarknadens framtid mer närvarande i ungas utbildningsval.

Topp 10: Vilken typ av information är viktigast för dig när du ska välja utbildning?

Flervalsfråga: Inför ditt val av utbildning, vilken typ av information är viktigast för dig att få [X]? (valfritt antal svarsalternativ) – Topp 10 av 25 svarsalternativ redovisas *Exempelvis föreläsningar, seminarier, projekt, grupparbeten

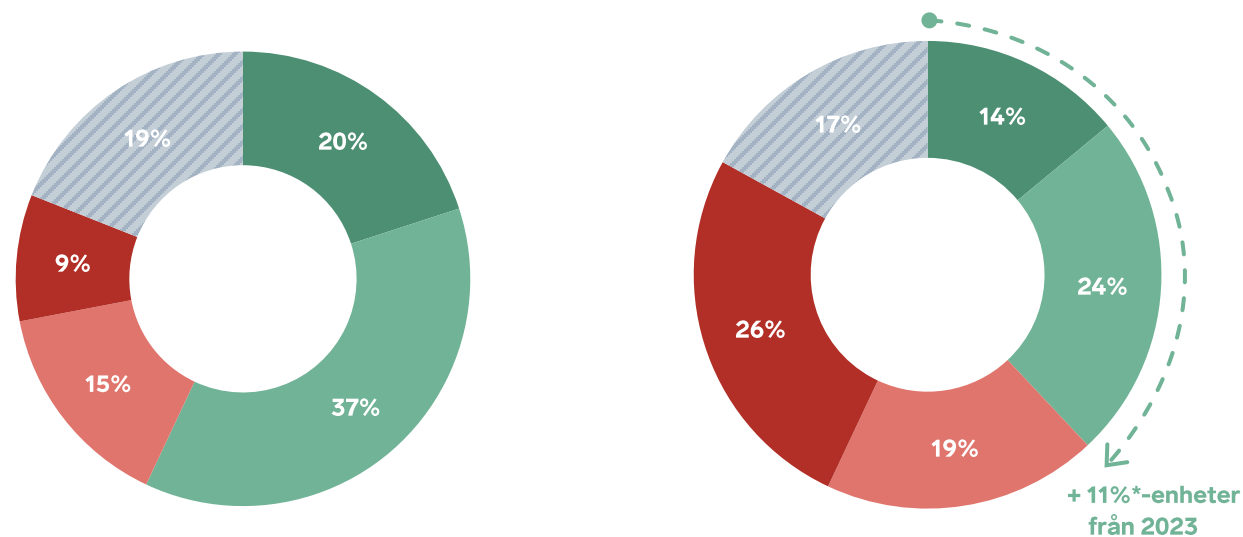
Filter: Studieintresserade gymnasieelever

AI påverkar ungas syn på arbetslivet

En central källa till osäkerhet kring arbetsmarknaden är frågan om hur AI kommer att påverka framtida jobbmöjligheter. Det är därför inte förvånande att AI-utvecklingen i allt större utsträckning påverkar ungas tankar om yrkes- och utbildningsval.

AI:s intåg på arbetsmarknaden har varit påtagligt för unga. När unga planerar för framtiden är det mer än hälften som framhäver vikten av att deras framtida jobb inte kan ersättas av AI. Fyra av tio uppger också att den snabba utvecklingen av AI har fått dem att tänka om kring sitt yrkes- eller utbildningsval. Detta är en ökning på 11 procentenheter sedan 2023, vilket tyder på att AI på kort tid blivit allt mer närvarande i ungas reflektioner kring framtiden.

Samtidigt visar utvecklingen att AI inte bara är en framtidsfråga, utan något som redan påverkar ungas val. En växande andel gymnasieelever uppger att den snabba AI-utvecklingen har fått dem att tänka om kring sitt nuvarande utbildningsval och pekar på att behovet av tydlig information om framtidens arbetsmarknad blir allt mer central.

"Att jobbet inte kan ersättas av AI är viktigt när jag planerar för framtiden"

"Den snabba utvecklingen av AI har fått mig att tänka om kring mitt nuvarande utbildnings/yrkesval"

■ Instämmer helt ■ Instämmer delvis ■ Tar delvis avstånd ■ Tar helt avstånd ■ Osäker / vet inte

Skallfråga: Nedan följer ett antal påståenden som vi ber dig ta ställning till. Enbart påståendena "Att jobbet inte kan ersättas av AI är viktigt när jag planerar för framtiden", "Den snabba utvecklingen av AI har fått mig att tänka om kring mitt nuvarande utbildnings/yrkesval" redovisas
Filter: Gymnasieelever *Ökningen redovisas för den sammanslagna andelen som uppgett "Instämmer helt" eller "Instämmer delvis" – andelen 2023 uppgick till 38%

Information som ger tryggare utbildningsval

Många faktorer påverkar ungas utbildningsval, men för dagens generation är framtida trygghet särskilt viktigt. Goda arbetsmöjligheter och hög lön prioriteras högt.

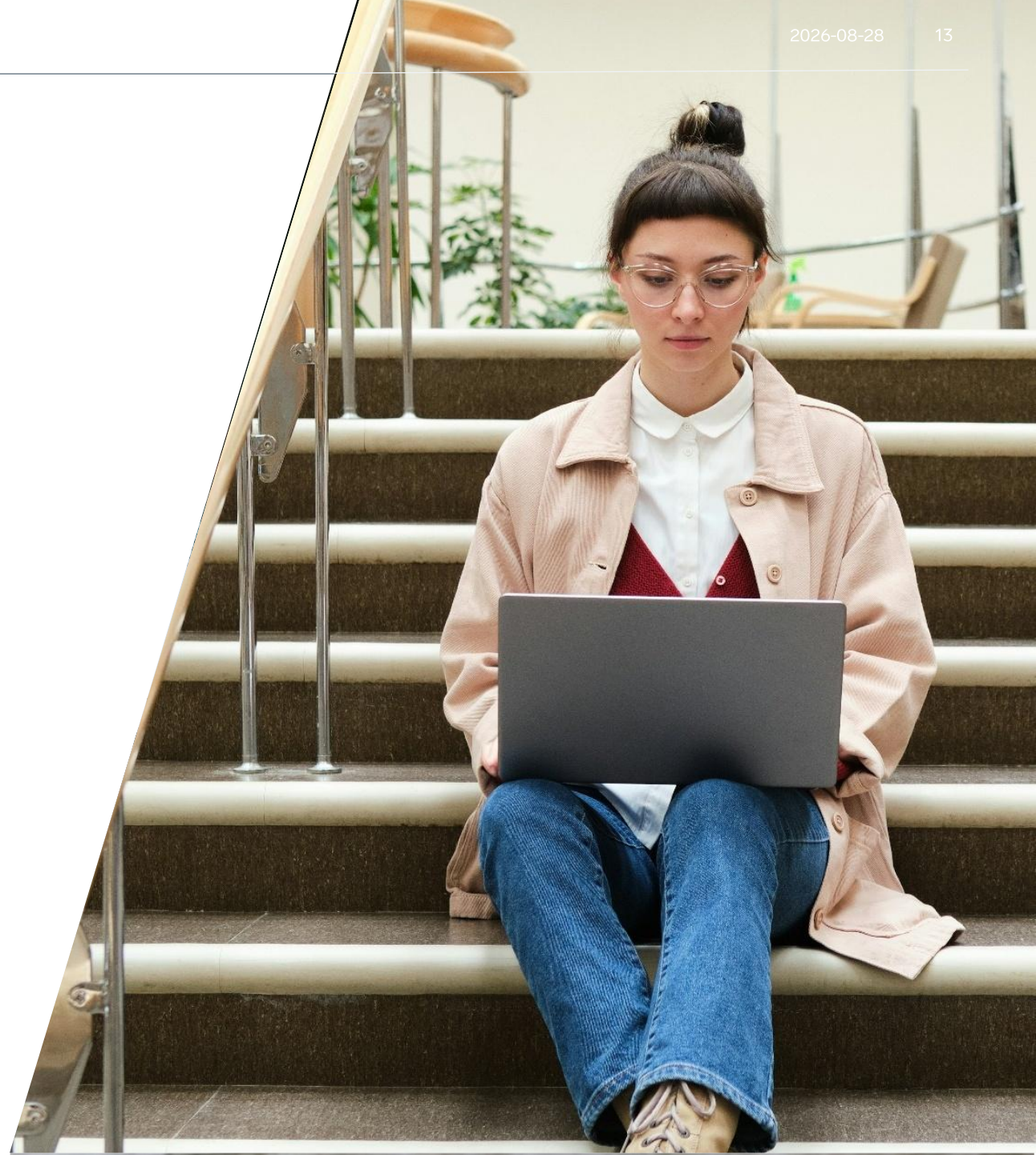
Arbetsmarknadsrelaterade aspekter spelar en central roll i ungas inställning till högre studier, både i beslutet att studera vidare och i valet av utbildningsinriktning. Allt fler unga gör instrumentella val, där framtida arbetsmöjligheter och inkomst står i fokus.

I takt med en växande oro över samhällsutvecklingen strävar många unga efter att trygga sin egen framtid, inte minst genom studier. Högre utbildning ses därmed som en väg till stabilitet och trygghet, även om ett visst ifrågasättande kunnat skönjas under de senaste åren.

Trots detta uppger knappt hälften att de har god kunskap om de framtida behoven på arbetsmarknaden.

Unga idag är vana med att själva söka information, främst genom digitala verktyg, är det inte alltid ett självklart val när det kommer till information om yrkeslivet. Hemsidor som informerar om arbetsmarknadsläget och prognoser varierar i mängd information och även tillförlitlighet. Det kan därför upplevas svårt att hitta relevant information.

När allt fler gymnasieelever upplever att de saknar överblick över arbetsmarknadens framtida behov blir tydlig, relevant och tillförlitlig information inför utbildningsvalet avgörande. Särskilt då skillnaderna i etableringsgrad mellan utbildningar är stora.

Del 2:

Utbildningar som leder till arbete

Utbildningar som leder till arbete

Följande kapitel behandlar hur olika högre utbildningar står sig i etablering på arbetsmarknaden. Fokus flyttar därmed från arbetsmarknadens roll i ungas utbildningsval till utbildningens betydelse för etableringen efter examen.

Rapportens andra del använder SCB:s etableringsmått för att analysera i vilken utsträckning olika utbildningar leder till arbete. Arbetsmarknadsutfallet enligt detta mått baseras på årsinkomst, samt förekomst av arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppgifterna är hämtade i april 2026.¹

Etableringstalen i rapporten redovisar arbetsmarknadsstatus för respektive utbildning tre år efter examen. Detta innebär att vi i årets upplaga av rapporten primärt tittar på etablering under 2024 för dem som tog examen 2021. Denna tidshorisont gör det

möjligt för studenter att ha uppnått en stabil inkomst och varaktig sysselsättning, vilket ger en mer rättvis bild av utbildningar som leder till arbete. Samtidigt har det inte gått alltför lång tid sedan utbildningen, vilket gör att den direkta kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad fortfarande är tydlig.

Vid jämförelser av etablering mellan olika utbildningar behöver vi ta hänsyn till skillnader i längd, ämnesområde och innehåll. För att möjliggöra relevanta jämförelser, utöver att redovisa de utbildningar med högst respektive lägst etablering, jämförs utbildningar med samma typ av examina, liknande längd och inom samma ämnesområden.

I år fokuserar den generella analysen på utbildningar med minst 50 examinerade nationellt, jämför med 20 föregående år. Detta för att säkerställa en mer rättvis jämförelse mellan utbildningar, då få eller

stora variationer i antalet utexaminerade från respektive utbildning kan ha stor påverkan på etableringsgraden.

Det justerade urvalet påverkar, till viss del, vilka utbildningar som ingår i listorna över examina med hög och låg etablering, vilket bör beaktas vid jämförelser med föregående års resultat.

Kapitlet inleds med en översikt av de utbildningar med högst respektive lägst etableringsgrad, följt av en kort analys. Därefter ligger fokus på utbildningar med särskild relevans för näringslivet och där skillnader mellan lärosäten är tydliga. I rapporten redovisas endast ett begränsat urval av tillgänglig data. Ytterligare statistik för andra områden finns tillgänglig på ekonomifakta.se/hogskolepejl. Där finns även information om löner, vilket endast behandlas i begränsad utsträckning i denna rapport.

¹SCB:s data uppdateras kontinuerligt och kan därför variera med enstaka procentenheter, om de inhämtas vid en annan tidpunkt

Etableringsmåttets innebörd

I rapporten används måttet etableringsgrad för att beskriva andelen examinerade som är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen på högskolenivå. Etableringsmåttet består av fyra olika kategorier enligt SCB, som illustrerar och särskiljer hur etableringen ser ut på arbetsmarknaden.

Etableringsmåttet beskriver de som är etablerade, de som har en osäker ställning på arbetsmarknaden, de som har en svag ställning på arbetsmarknaden samt de som står helt utanför arbetsmarknaden.

Vid tolkning av etableringsmåttet är det viktigt att beakta att det kan vara relativt övergripande. För att kategoriseras som etablerad krävs en månadslön på drygt 24 300 kronor, vilket är relativt lågt jämfört med den genomsnittliga ingångslönen för en nyexaminerad akademiker.

1

Etablerad ställning på arbetsmarknaden

För att räknas som etablerad på arbetsmarknaden krävs en arbetsinkomst på minst 291 800 kronor, en sysselsättningsgrad enligt sysselsättningsregistrets definition i november månad, samt att individen inte haft några händelser som indikerar arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder under året.

2

Osäker ställning på arbetsmarknaden

En osäker ställning på arbetsmarknaden innebär att personen har en arbetsinkomst mellan 247 100 kronor och 291 799 kronor, och inte klassificeras som studerande. Har personen en arbetsinkomst på minst 291 799 kronor, men har en förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska, eller har varit klassificerad som ej sysselsatt under aktuellt år, har den också en osäker etablering.

3

Svag ställning på arbetsmarknaden

De med svag ställning på arbetsmarknaden är de som har en arbetsinkomst på upp till 247 099 kronor och inte studerar, eller har en arbetsinkomst på minst 247 099 kronor men har under året förekomst av arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar.

4

Utanför arbetsmarknaden

De som räknas som att de står utanför arbetsmarknaden är de som saknar arbetsinkomst under aktuellt år och inte är klassificerade som studerande.

Bearbetning av data

Rapporten bygger på uppgifter från SCB och omfattar examinerade studenter inom generella examina och yrkesexamina. Uppgifterna är hämtade i april 2026¹ och behandlar etableringen under 2024 för de som tagit examen 2021. Materialet är i huvudsak klassificerat efter utbildningsområde enligt SUN 2², samt efter etableringsnivåer enligt de tidigare beskrivna kategorierna.

Tabellerna har anpassats och bearbetats för rapportens syfte, bland annat genom sortering efter olika etableringsmått för att öka läsbarhet. Även examina som är på väg att fasas ut ingår, förutsatt att antalet examinerade år 2021 var tillräckligt stort. Examina, lärosäten och ämnesområden med otillräckligt underlag redovisas med prickmarkering eller utelämnas helt från analysen.

En nyhet i årets rapport är att vi även redovisar antalet examinerade för respektive utbildning och lärosäte. Utbildningar med färre än 50 examinerade exkluderas ur listorna över högst och lägst andel etablerade generellt, jämfört med tidigare års gräns på 20 individer. Mindre examina redovisas i stället separat, för att möjliggöra en mer rättvis jämförelse av olika utbildningar.

Kategorierna "studerande" och "uppgift saknas" har exkluderats från den totala basen för beräkningen. Detta görs för att undvika att underskatta etableringsgraden för utbildningar med hög andel internationella studenter eller där en stor andel fortsätter att studera vidare.

I årets Högskolepejl inkluderas även tidsjämförelser av etableringsgraden för yrkesexamina, generella examina och konstnärliga examina, i syfte att synliggöra övergripande trender.

¹SCB:s data uppdateras kontinuerligt och kan därför variera med enstaka procentenheter, om de inhämtas vid en annan tidpunkt

² Svensk utbildningsklassifikation (SUN) används för att klassificera utbildning, vilket ger förutsättningar att jämföra befolkningens utbildningsnivå, såväl nationellt som internationellt. SUN består av en nivå- och en inriktningsindelning där nivå 1, 2 och 3 har använts i rapporten.

Etableringsgrad: Övergripande resultat

1**Stor variation i etableringsgrad mellan utbildningar**

Högre utbildning leder inte alltid till en trygg position på arbetsmarknaden. Det är inte förvånande att etableringsgraden varierar mellan individer med olika examina eftersom kopplingen till arbetsmarknaden och efterfrågan på kompetens ser olika ut. För individer med examina inom konst och humaniora är arbetsmarknadssituationen ofta mer utmanande, jämfört med exempelvis välfärdsyrken såsom läraryrken eller sjuksköterska, som generellt sett har bättre förutsättningar för etablering.

2**Yrkesexamina har högst etableringsgrad - STEM-ämnena och välfärdsyrken har fortsatt god etablering**

Yrkesexamina har genomgående uppvisat en hög etableringsgrad och är den utbildningstyp som har högst etablering över tid i relation till andra utbildningstyper som generella kandidat- och masterexamina. Officersexamen har näst högst etableringsgrad på 96,7 % där polisutbildningen (högskoleexamen i säkerhetstjänster) placerar sig i topp med 98,8 %. Andra utbildningar med hög etablering är civilingenjör, specialpedagog och specialistsjuksköterska. Genomsnittsetableringen, tre år efter examen, för yrkesexamina är 89,6 %.

3**Små skillnader i etableringsgrad mellan kandidat- och masterexamina**

Skillnader i etableringsgrad mellan kandidat- och masterexamina är små. Det går därför inte att dra slutsatsen att studier på avancerad nivå alltid leder till en starkare position på arbetsmarknaden. Den genomsnittliga skillnaden mellan nivåerna uppgår till cirka fyra procentenheter (82 % på kandidatnivå respektive 86 % på masternivå). Samtidigt varierar utfallet också mellan olika utbildningsområden. Masterexamina inom naturvetenskap ger generellt större fördelar, medan motsvarande skillnader inom samhällsvetenskap är betydligt mer begränsade.

4**Varierande stabilitet i etableringsgrad mellan utbildningar över tid**

Etableringsgraden påverkas av hur efterfrågan på olika kompetenser förändras över tid. Vissa utbildningar är mer stabila, medan andra påverkas tydligare av konjunktur, världsläge och skiftande branschbehov. Exempelvis har vård- och omsorgsutbildningar som sjuksköterskeprogrammet haft en hög och stabil etableringsgrad över tid på 93,7 %, medan sjöfartsutbildningar utvecklats positivt och arkitekters etablering successivt försämrats de senaste åren.

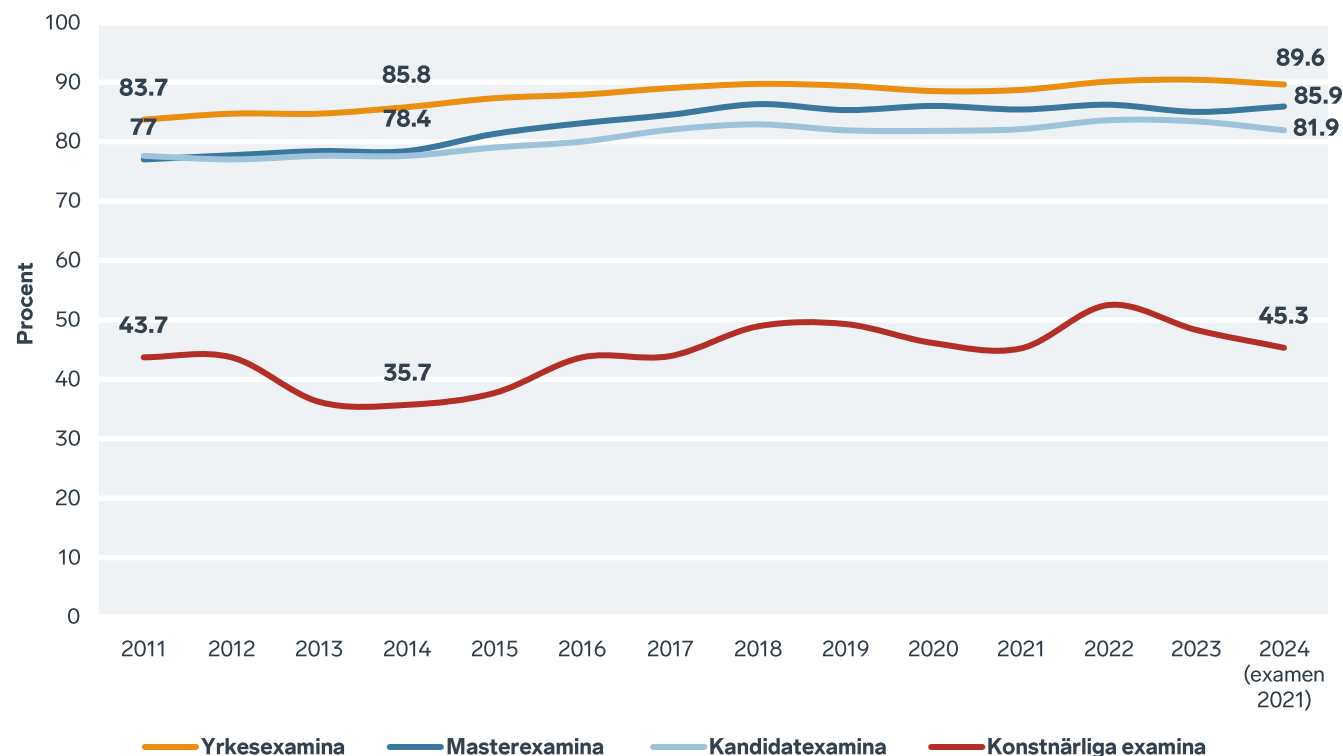

85,3 % av examinerade
högskolestudenter har totalt en
etablerad ställning på arbetsmarknaden
tre år efter examen

Andelen etablerade högskolestudenter avser etableringsgraden 2024 för de som tagit examen 2021

Etableringsgraden för olika högskoleexamina har över tid varit relativt stabil

Etableringsgrad tre år efter examen, per examentyp över tid
– referens: examensår 2021, uppföljningsår 2024

Förra året presenterade vi för första gången etableringsgraden för vissa utbildningar över tid, och i år har vi valt att fördjupa oss ytterligare. För att ge en jämförelsepunkt för de specifika utbildningar som redovisas i rapporten, presenteras den långsiktiga utvecklingen av etableringsgraden tre år efter examen för olika typer av högskoleexamina.

Över en tioårsperiod är trenden för etableringsgraden tre år efter examen svagt positiv för i princip alla högskoleexamina mellan år 2014-2024. Däremot har andelen etablerade ett år efter examen totalt minskat mellan de två senaste mätåren enligt UKÄ. Det indikerar att tiden det tar för nyexaminerade att etablera sig på arbetsmarknaden möjligen förlängts under denna period men minskningen är också lite, runt en procentenhet totalt.

Utbildningar som leder till yrkesexamen har genomgående högst etablering och ger därmed den mest stabila ställningen på arbetsmarknaden. Även generella kandidat- och masterexamina uppvisar hög och stabil etablering över tid med en marginell uppgång för masterexamina och en nedgång för kandidatexamina under de senaste redovisningsåren.

Utbildningar inom det konstnärliga området har historiskt sett haft lägre etableringsgrad i relation till andra utbildningstyper. Det är även ett ämnesområde som över tid har uppvisat lägst stabilitet på arbetsmarknaden, med stora variationer i etableringsgrad, och utgör den kategorin som fluktuerar allra mest.

Examina med hög etablering

Etableringsgraden varierar mycket mellan utbildningar, oavsett examenstyp. Tabellen till höger visar därför examina sorterade efter andelen etablerade tre år efter examen. Endast utbildningar med 50 eller fler utexaminerade redovisas.

Bland de examina med högst etablering tre år efter examen finner vi utbildning inom STEM som civil- och högskoleingenjörsexamina samt andra utbildningar inom teknik och teknisk industri. Även utbildningar inom välfärden som utbildningssektorn och omsorg återfinns på topplistan över de utbildningar med högst etablering. Samtidigt toppar utbildningar inom säkerhet och försvar listan, såsom officersexamen och högskoleexamen i säkerhetstjänster, där den senare avser polisutbildningen¹.

Förändringar i den relativa placeringen av examina i år har främst påverkats av minskad etableringsgrad för vissa utbildningar. Yrkeslärarexamen är ett exempel på detta och har minskat från 94,5% till 92,7%.

¹Det relativt låga antalet utexaminerade beror på 2020 års reform av polisutbildningen. Siffran representerar därmed den första kullen som erhöll den nya högskoleexamen som vid tidpunkten, 2021, endast utfärdades av Borås och Malmö universitet. Majoriteten av utexaminerade poliser samma år fick sin examen enligt den tidigare utbildningsordningen

Examina* med högst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå (topp 20)

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Högskoleexamen i säkerhetstjänster	98,8	1,2	.	.	167
2. Officersexamen	96,7	.	2,2	1,1	181
3. Speciallärarexamen	96,7	2,6	0,4	0,2	454
4. Specialpedagogexamen	96,6	1,7	1,3	0,4	524
5. Brandingenjörsexamen	95,2	4,8	.	.	63
6. Magisterexamen i pedagogik och lärarutbildning	94,5	2,5	1,9	1,1	364
7. Civilingenjörsexamen i teknik och teknisk industri	94,5	2,7	1,3	1,5	3733
8. Specialistsjuksköterskeexamen	93,7	3,6	2,4	0,3	2279
9. Högskoleingenjörsexamen i teknik och teknisk industri	93,5	3	2,3	1,1	1577
10. Civilingenjörsexamen i samhällsbyggnad och byggt teknik	93,3	3,3	1,8	1,6	451
11. Masterexamen i teknik och teknisk industri	93,3	3,1	1,5	2,1	2688
12. Civilekonomexamen	93,2	3,2	2,2	1,4	833
13. Högskoleexamen i samhällsbyggnad och byggnadsteknik	92,7	5,5	.	1,8	55
14. Yrkeslärarexamen	92,7	4,9	1,8	0,6	618
15. Psykoterapeutexamen	92,5	5	1,7	0,8	241
16. Magisterexamen (2007) i hälso- och sjukvård	92,2	4,1	3,4	0,3	1730
17. Grundlärarexamen	92,1	4	3,4	0,5	2643
18. Apotekarexamen	91,2	4,4	2,5	2	204
19. Barnmorskeexamen	90,8	4,7	4,4	.	338
20. Kandidatexamen i teknik och teknisk industri	90,8	4,2	2,6	2,5	1946

*Endast examina med 50 eller fler utexaminerade 2021 redovisas

Hög etableringsgrad bland yrkesexamina

Yrkesexamina har genom åren bibehållit en hög etableringsgrad, och utöver de examina som redovisas på föregående sida finns ytterligare många yrkesexamina med hög etablering på arbetsmarknaden. Som grupp har individer med yrkesexamen en stark position på arbetsmarknaden, där nio av tio är etablerade tre år efter avslutade studier. Många av dessa utbildningar är dessutom kopplade till bristyrken, såsom ämneslärare och sjuksköterska.

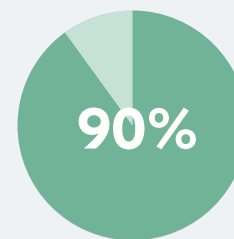
Till höger presenteras ett urval av yrkesexamina med hög etableringsgrad och som inte ingår i listan över de 20 utbildningar med högst etableringsgrad.

89,6%

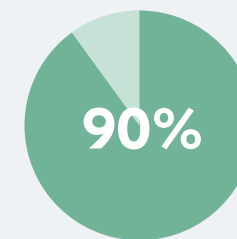
Genomsnittlig etableringsgrad för individer med en yrkesexamen, tre år efter uttagen examen.

SUN 2

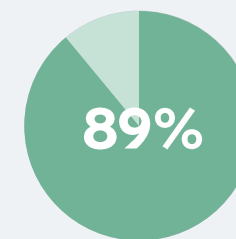
Exempel på yrkesexamina med hög etableringsgrad:

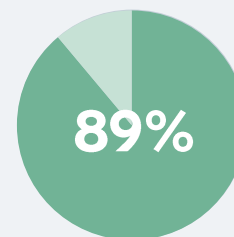
Tandläkare

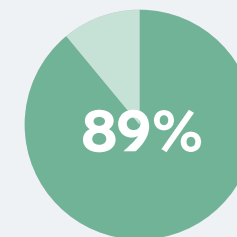
Veterinär

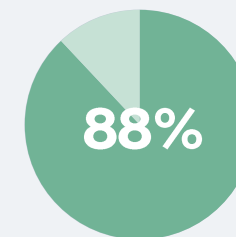
Jurist

Psykolog

Sjuksköterska

Ämneslärare

Examina med låg etablering

Etableringsgapet mellan examina med högst respektive lägst ställning på arbetsmarknaden är fortsatt stort. I linje med tidigare års data har konst- och medieutbildningar lägst etableringsgrad. Knappt hälften är etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Detta står i tydlig kontrast till topp 20 examina med högst etableringsgrad, där över 90 procent är etablerade på arbetsmarknaden inom samma tidsperiod.

För att ge en mer nyanserad bild av etableringsgraden för olika examina inkluderas även i år ett sammanslaget mått för personer som har en svag ställning på eller står utanför arbetsmarknaden tre år efter examen. Detta för att illustrera situationen för examina som inte sällan leder till kortvariga anställningar.

Det är i stort sett samma utbildningar som ingår i denna grupp som i gruppen med generellt låg etableringsgrad. Jämfört med tidigare års rapport har läget framför allt försämrats för individer med arkitektexamen, där andelen etablerade har minskat med ungefär tolv procentenheter mellan uppföljningsåren 2023 och 2024. Enligt SACO bedöms arbetsmarknaden för arkitekter fortsatt präglas av stora utmaningar även framöver.

Examina* med lägst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå (topp 10)

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Konstnärlig masterexamen i konst och media	41,4	35,1	21,8	1,7	239
2. Konstnärlig kandidatexamen i konst och media	45,6	27,6	22,4	4,4	450
3. Arkitektexamen	57,5	19,7	16,3	6,4	233
4. Kandidatexamen i konst och media	58,5	16,6	20,5	4,4	482
5. Kandidatexamen i humaniora	61,1	13	19,2	6,8	1284
6. Masterexamen i humaniora	65	12,9	14,1	8	263
7. Kandidatexamen i biologi och miljövetenskap	70,1	12,2	14,5	3,2	565
8. Magisterexamen i biologi och miljövetenskap	71,6	10,4	9	9	67
9. Logopedexamen	73,6	11,8	13,6	0,9	110
10. Magisterexamen (2007) i humaniora	74,6	9,7	9,2	6,5	185

Examina* med högst andel med svag etablering + utanför arbetsmarknaden, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå (topp 10)

Examen	Svag + utanför	Etablerad	Osäker	Antal individer
1. Konstnärlig kandidatexamen i konst och media	26,8	45,6	27,6	450
2. Kandidatexamen i humaniora	26,0	61,1	13	1284
3. Kandidatexamen i konst och media	24,9	58,5	16,6	482
4. Konstnärlig masterexamen i konst och media	23,5	41,4	35,1	239
5. Arkitektexamen	22,7	57,5	19,7	233
6. Masterexamen i humaniora	22,1	65	12,9	263
7. Masterexamen i säkerhetstjänster	21,9	76,7	1,4	73
8. Masterexamen i personliga tjänster	19,4	76,1	4,5	67
9. Magisterexamen i biologi och miljövetenskap	18,0	71,6	10,4	67
10. Kandidatexamen i biologi och miljövetenskap	17,7	70,1	12,2	565

*Endast examina med 50 eller fler utexaminerade 2021 redovisas

FOKUS: SMÅ EXAMINA

Mindre examina med hög och låg etablering

På denna sida redogörs etableringsgraden för mindre examina som exkluderats på föregående sidor i rapporten. Syftet är att visa hur arbetsmarknaden ser ut även för dessa utbildningar, även om resultaten bör tolkas med försiktighet. I tabellen till höger presenteras därmed mindre examinas etableringsgrad. Endast utbildningar med fler än 20 men färre än 50 examinerade redovisas.

Till följd av det låga antalet utexaminerade per utbildning tenderar etableringsgraden att skifta mer eftersom individuella skillnader i etablering får större utslag. Detta försvårar jämförbarheten mellan dessa utbildningar och utbildningar med fler utexaminerade, där förändringar i etablering inte är lika individkänsliga.

Bland de mindre utbildningarna med högst etableringsgrad återfinns högskoleexamen i matematik och övrig naturvetenskap, följt av jägmästarexamen och sjöingenjörsexamen. Lägst etableringsgrad uppvisar konstnärlig utbildning inom humaniora. Därefter följer trädgårdsingenjörsexamen samt masterexamen i konst och media.

Mindre* examina med högst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå (topp 10)

SUN 2

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Högskoleexamen i matematik och övrig naturvetenskap	95,5	.	4,5	.	22
2. Jägmästarexamen	93,3	.	6,7	.	30
3. Sjöingenjörsexamen	92,3	.	3,8	3,8	26
4. Masterexamen i juridik och rättsvetenskap	91,7	2,8	2,8	2,8	36
5. Högskoleexamen i pedagogik och lärarutbildning	91,7	4,2	.	4,2	24
6. Magisterexamen (2007) i socialt arbete och omsorg	90	.	5	5	40
7. Högskoleingenjörsexamen i material och tillverkning	88,9	5,6	5,6	.	36
8. Skogsmästarexamen	88,9	7,4	3,7	.	27
9. Magisterexamen (2007) i samhällsbyggnad och byggnadsteknik	88,5	7,7	3,8	.	26
10. Sjökaptensexamen	84,8	3	9,1	3	33

Mindre* examina med lägst etableringsgrad, oberoende av ämnesområde och utbildningsnivå (topp 10)

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Konstnärlig kandidatexamen i humaniora	52,4	14,3	14,3	19	21
2. Trädgårdsingenjörsexamen	53,3	20	23,3	3,3	30
3. Masterexamen i konst och media	56,1	17,1	17,1	9,8	41
4. Högskoleexamen i konst och media	59,4	15,6	18,8	6,3	32
5. Högskoleexamen i humaniora	69,2	.	15,4	15,4	26
6. Tandteknikerexamen	70,3	8,1	16,2	5,4	37
7. Lantmästarexamen	71,9	6,3	21,9	.	32
8. Magisterexamen (2007) i konst och media	72,7	18,2	9,1	.	22
9. Högskoleexamen i hälso- och sjukvård	79,2	8,3	12,5	.	24
10. Folkhögskollärarexamen	79,6	8,2	12,2	.	49

*Med mindre examina menas utbildningar med färre än 50 och fler än 20 examinerade studenter år 2021.

Generella kandidatexamina

En utmaning vid jämförelser av etableringsgrad är de stora skillnaderna i både utbildningslängd och upplägg mellan olika examina. För att öka jämförbarheten är det därför relevant att undersöka etableringsgraden för generella kandidatexamina. Här är utbildningens omfattning densamma och typen av examina likvärdig, vilket tydliggör skillnaden mellan olika ämnesområden och utbildningsinriktningar.

I regel råder det stor variation i etableringsgrad mellan olika kandidatexamina. Bland utbildningar i toppen av listan återfinns examina inom teknik och socialt arbete/omsorg. Den lägsta etableringsgraden återfinns bland konst- och medieutbildningar samt inom humaniora och biologi.

Samtidigt har nästan alla utbildningar på topplistan fått en försvagad position på arbetsmarknaden i någon grad. Ett undantag är utbildningar inom material och tillverkning som i förra årets rapport uppvisade lägst etableringsgrad men i år befinner sig bland de tre med högst etablering. Ökningen bör dock tolkas med försiktighet eftersom utbildningen har relativt få utexaminerande, vilket gör att individuella skillnader får större genomslag i etableringsgraden.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, generella kandidatexamina*

SUN 2

Examen	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Teknik och teknisk industri	90,8	4,2	2,6	2,5	1946
2. Socialt arbete och omsorg	89,5	5	4,1	1,4	734
3. Material och tillverkning	87,9	5,2	6,9	.	58
4. Arbetsmiljö och renhållning	86,7	4	8	1,3	75
5. Företagsekonomi, handel och administration	86,6	6,2	4,5	2,7	4581
6. Hälso- och sjukvård	86,2	7,1	5,6	1,1	4089
7. Juridik och rättsvetenskap	85,8	6,4	4,3	3,6	281
8. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	85,1	6,1	6,2	2,7	2179
9. Pedagogik och lärarutbildning	81,5	7,3	8,4	2,9	593
10. Matematik och övrig naturvetenskap	81,1	5,2	10,7	3,1	291
11. Lantbruk, trädgård, skog och fiske	80	8,2	10,9	0,9	110
12. Samhälls- och beteendevetenskap	79,6	7,9	8,7	3,9	4829
13. Personliga tjänster	77,4	11,4	8,3	2,9	421
14. Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	76,5	10,9	8,2	4,4	595
15. Fysik, kemi och geovetenskap	76,3	8,7	8,7	6,4	219
16. Journalistik och information	76	13,4	8,4	2,3	1191
17. Biologi och miljövetenskap	70,1	12,2	14,5	3,2	565
18. Humaniora	61,1	13	19,2	6,8	1284
19. Konst och media	58,5	16,6	20,5	4,4	482

*Samtliga kandidatexamina hade över 50 utexaminerade 2021 - listan har därmed inte påverkats av det särskilda urvalet i år.

Små skillnader mellan kandidat- och masternivå i etablering

Skillnaden i etableringsgrad mellan examinerade med generella kandidat- och masterexamina är fyra procentenheter. Utfallet varierar också mellan olika ämnesområden. Skillnaden i etablering för några olika nivåer och utbildningsinriktningar illustreras i figurerna till höger.

Trots generella skillnader varierar utfallet beroende på ämnesområde, och även när längre studier uppvisar ett visst övertag är detta ofta begränsat. Det ämnesområde där skillnader i utbildningsnivå ger störst utslag är naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik, med sex respektive fyra procentenheter. Inom humaniora och samhällsvetenskap är vinningen med en masterexamen lägre. För examinerade med en examen inom konst och media är etableringen högre för de med en kandidatexamen.

Ytterligare en faktor att beakta mellan kandidat- och masterexamina är löneskillnader. Medianlönen för personer med masterexamina uppgår till 42 700 kronor i månaden, medan motsvarande siffra för personer med kandidatexamina är 36 900 kronor. Utöver en något högre etableringsgrad ger vidareutbildning alltså ett, i genomsnitt, bättre löneläge.

82%

Etableringsgrad för personer med en kandidatexamen

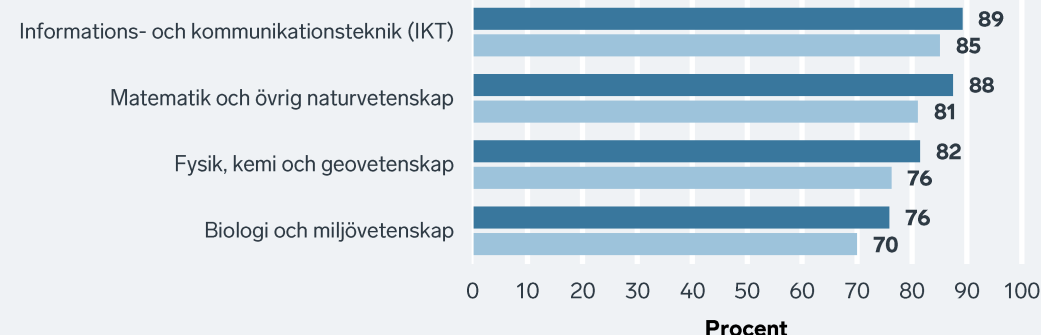
86%

Etableringsgrad för personer med en masterexamen

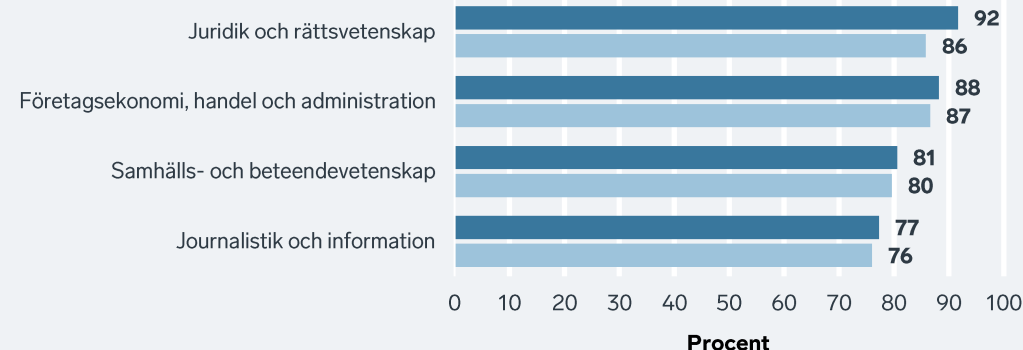
Andel etablerade per utbildningsnivå och studieinriktning

SUN 2

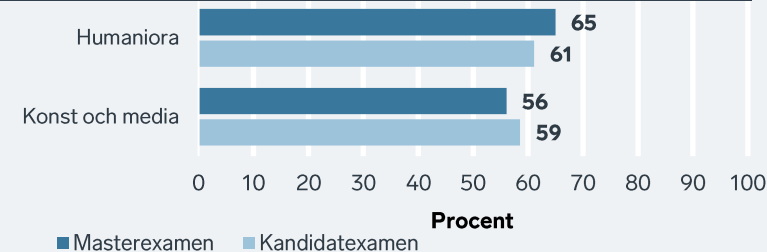
Naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik (IKT)

Samhällsvetenskap

Humaniora

FOKUS: ETABLERING ÖVER TID

Etableringsgraden varierar över tid mellan examina

I årets rapport har vi utökat analysperioden till 2014-2024 för individernas etableringsgrad tre år efter examen. Det längre perspektivet möjliggör en fördjupad analys av hur olika examina har påverkats av samhällsförändringar och konjunktursvängningar.

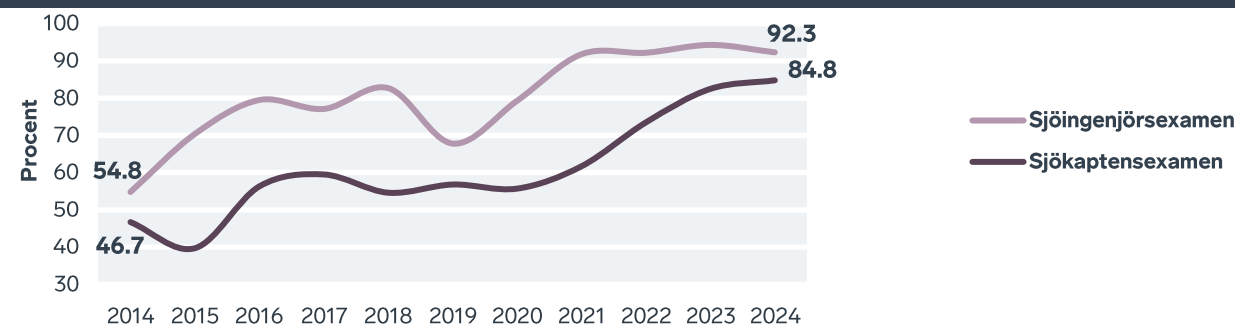
Till höger redovisas dels utbildningar som uppvisat stabil etablering över tid och några exempel där etableringen haft större historisk variation. Utbildningar inom vård- och omsorg utmärker sig som särskilt stabila. Under perioden 2014-2024 hade nyexaminerade sjuksköterskor en genomsnittlig etableringsgrad på 87,1 %, tre år efter examen, och för specialistsjuksköterskor var motsvarande siffra 93,7 %. Välfärdsyrken kännetecknas generellt av en hög efterfrågan och spås fortsätta vara bristyrken i framtiden.

De examina som har varierat mest över tid, till skillnad från exempelvis sjuksköterska, kännetecknas ofta av en stark koppling till konjunktur känsliga branscher såsom sjöfarts- och byggbranschen. Inom sjöfarten har stora pensionsavgångar, i kombination med ett försämrat säkerhetsläge i Europa, bidragit till en ökad efterfrågan på arbetskraft. Samtidigt har nedgångar inom byggbranschen historiskt påverkat arkitekturbranschen negativt.

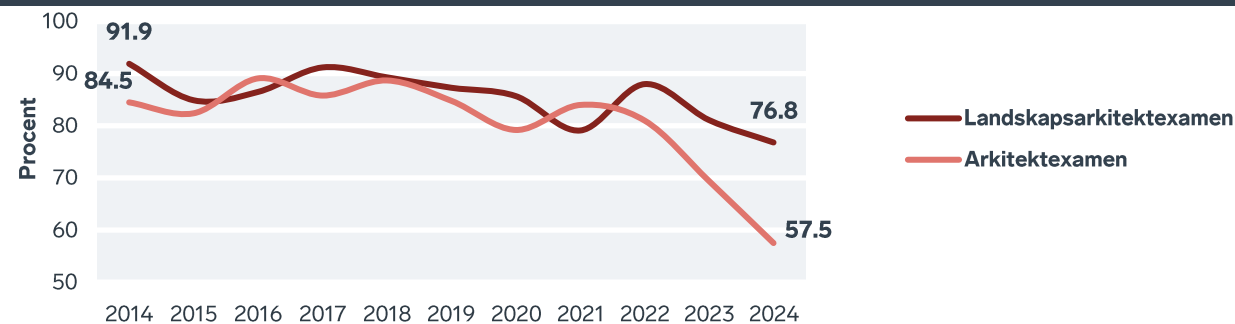
Examina med mest stabil etableringsgrad tre år efter examen över tid: Vård och omsorg

Utbildningsområden som ökar mest i etableringsgrad över tid: Sjöfart

Utbildningsområden som minskar mest i etableringsgrad över tid: Arkitektur

Svängningar på arbetsmarknaden kräver flexibla utbildningsvägar

Etableringsgraden varierar i stabilitet över tid mellan olika utbildningar. För examina som är känsliga för konjunktursvängningar kan arbetsmarknadsutsikterna vara svåra att förutse för nyexaminerade.

Stabiliteten på arbetsmarknaden skiljer sig avsevärt beroende på utbildningsinriktning. Vissa utbildningar utmärker sig genom en varaktig och förutsägbar efterfrågan på arbetskraft. För andra utbildningar är arbetsmarknaden mindre stabil. Där varierar efterfrågan över tid och påverkas i högre grad av konjunktursvängningar. Detta gör det svårt att förutse etableringsmöjligheterna för vissa utbildningar, både gällande ned- och uppgångar.

I de fall där efterfrågan på arbetskraft sjunker snabbt under kortare tid, och därmed även

etableringsgraden, kan konsekvenserna för nyexaminerade studenter bli betydande. En osäker arbetsmarknadsprognos innebär att yttre faktorer snabbt kan förändra förutsättningarna och göra inträdet på arbetsmarknaden efter avslutade studier avsevärt svårare än förväntat.

Sådana fall understryker vikten av ett flexibelt utbildningssystem. När den egna examen möter en svag arbetsmarknad blir alternativa vägar till anställning mer centrala. Insatser såsom praktikterminer och kompletterande utbildningar kan vara mycket behjälpliga för nyexaminerade. Även möjligheten att under studietiden arbeta på meriterande arbetsplatser, exempelvis via studentjobb, kan ge värdefull erfarenhet inför arbetslivet efter avslutade studier.

Jämförelser av lärosäten

Variationen i både utbildningslängd och upplägg skapar, som tidigare nämnts, vissa utmaningar vid jämförelser mellan olika examina. Mot denna bakgrund ägnas kommande kapitel åt att granska etableringsgraden för samma eller motsvarande examina inom ett specifikt utbildningsområde mellan olika lärosäten, i stället för att enbart jämföra olika examina.

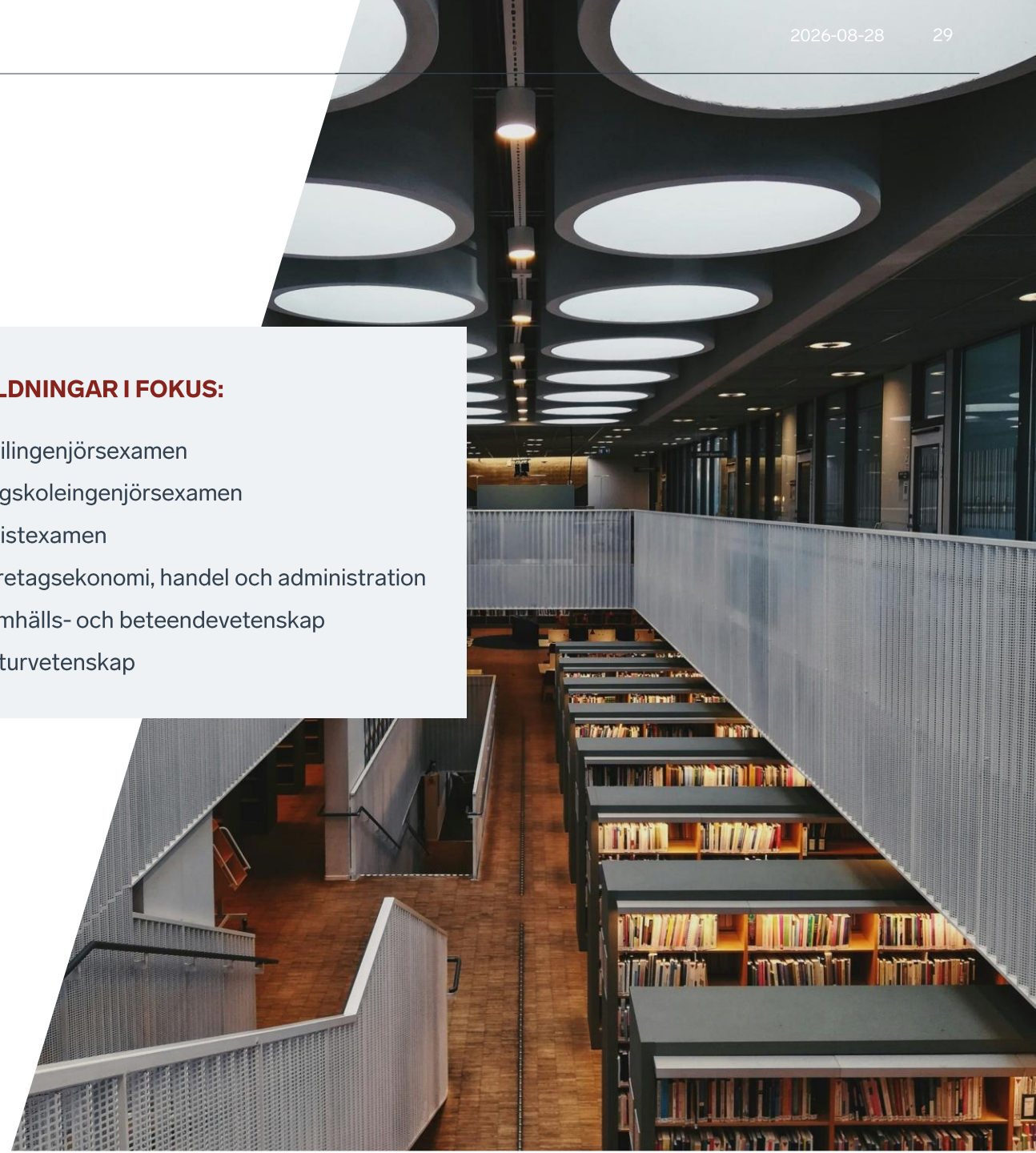
Det bör dock noteras att även dessa jämförelser har vissa begränsningar. Arbetsmarknadens behov och studentunderlaget varierar mellan lärosäten och mellan olika delar av landet, vilket påverkar konkurrensen och därmed etableringsgraden. Med detta i åtanke kan denna sammanställning vara särskilt användbar för blivande studenter som redan valt eller överväger en specifik studieinriktning.

Fokus i denna del av rapporten ligger på etableringsgraden för nyexaminerade tre år efter examen, inom de ämnesområden som är viktiga för näringslivet. Kapitlet innehåller även fördjupningar av utvalda ämnesområden, där det illustreras hur valet av lärosäte kan påverka etableringen på arbetsmarknaden.

I likhet med tidigare år omfattar denna del både yrkes- och generella examina. De generella examina delas upp på kandidat- och mastersnivå, medan yrkesexamen redovisas separat. För att inkluderas i redovisningen krävs minst 20 examinerade per utbildning. Resultaten för de utbildningar med få examinerade vid lärosäten bör därför tolkas med viss försiktighet.

UTBILDNINGAR I FOKUS:

- Civilingenjörsexamen
- Högskoleingenjörsexamen
- Juristexamen
- Företagsekonomi, handel och administration
- Samhälls- och beteendevetenskap
- Naturvetenskap

Skillnader mellan lärosäten: Övergripande resultat

1 Stora skillnader i etableringsgrad mellan olika lärosäten
Etableringsgraden varierar inte enbart mellan olika examina, utan även mellan lärosäten som erbjuder likvärdiga utbildningar. Inom naturvetenskapliga utbildningar, exempelvis inriktningarna biologi och biokemi, skiljer sig etableringsgraden med 15 procentenheter mellan lärosätet som placerar sig högst, och lärosätet längst ned i jämförelsen på plats sju.

2 Olika lärosäten är särskilt framstående inom olika utbildningsområden och nivåer
Antaganden om olika lärosäten överensstämmer inte alltid med verkligheten. Det går varken att fastställa att studier vid större lärosäten innebär fler arbetsmöjligheter, eller att mindre lärosäten har en starkare koppling till arbetsmarknaden. För högskoleingenjörsutbildningen är det en stor variation bland vilka typer av lärosäten som finns på topplistan med högst etablering. Samtidigt återfinns vissa skillnader mellan utbildningsnivåer där större lärosäten har ett generellt sett högre etableringsgrad för masterexamina.

3 Variationer mellan lärosäten är stora, samtidigt placerar sig vissa mer frekvent på toppen av listorna
Uppsala universitet och Linköping universitet tillhör de lärosäten som återkommande placerar sig högt på topplistorna. Olika lärosäten utmärker sig däremot inom olika ämnesområden. Exempelvis placerar sig Umeå universitet högt inom ingenjörsutbildningar, medan Högskolan i Skövde uppvisar starka resultat på kandidatnivå inom företagsekonomi och samhällsvetenskapliga ämnen.

4 Etableringsgraden varierar inte bara mellan olika ämnesområden, utan även lärosäten och inriktningar
Det är inte enbart utbildningsområdet som påverkar etableringen på arbetsmarknaden, utan även den specifika inriktningen samt valet av lärosäte. I årets rapport illustreras detta bland annat genom juristutbildningen och naturvetenskapliga utbildningen med inriktning biologi och biokemi. För att kunna fatta ett så informerat beslut som möjligt är det därför viktigt att reflektera över dessa samverkande faktorer.

Civilingenjör

Civilingenjörsutbildningen motsvarar fem års studier och bygger på en bredare teknisk grund med möjlighet att specialisera sig inom ett område. Civilingenjörer är eftertraktade på arbetsmarknaden inom allt från medicin och industriell ekonomi till maskinteknik.

Etableringsgraden för nyexaminerade civilingenjörer är generellt sett mycket hög 2024, även om det framkommit indikationer på en svagare utveckling det senaste året.

I princip samtliga lärosäten uppvisar en etableringsgrad på över 90 % tre år efter examen för uppföljningsåret 2024 - ett undantag är Mittuniversitetet som har en etableringsgrad på 87 %. Linköpings universitet och Karlstads universitet toppar listan. På tredje plats befinner sig Umeå universitet med 95,9 % etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Generellt sett har etableringsgraden sjunkit för samtliga lärosäten, men endast marginellt.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter civilingenjörsexamen, per lärosäte*

SUN 1

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Linköpings universitet	96,8	1,5	0,8	0,9	661
2. Karlstads universitet	96,2	.	2,5	1,3	79
3. Umeå universitet	95,9	2,9	0,6	0,6	171
4. Uppsala universitet	95	2,4	1,5	1,2	338
5. Lunds universitet	94,5	3,2	1	1,3	695
6. Mälardalens universitet	94,4	1,4	2,8	1,4	71
7. Örebro universitet	93,8	6,3	.	.	32
8. Chalmers tekniska högskola	93,6	3	1,7	1,6	755
9. Kungliga tekniska högskolan	93	3,1	1,6	2,3	1072
10. Luleå tekniska universitet	92,9	3,5	2	1,6	254
11. Blekinge tekniska högskola	90,5	8,1	.	1,4	74
12. Mittuniversitetet	87	4,3	8,7	.	23

*Högskolan i Halmstad inkluderas ej då antalet individer understiger 20.

Högskoleingenjör

Högskoleingenjörsutbildningen är en treårig ingenjörsutbildning som fokuserar mer på tillämpning och operativa kunskaper jämfört med civilingenjörsutbildningen. Utbildningen erbjuds på många av landets lärosäten och möjliggör fördjupning inom inriktningar som bygg-, maskin- eller energiteknik.

Den något negativa utveckling som identifierades i förra årets mätning består för högskoleingenjörer. Den genomsnittliga etableringsgraden i år uppgår till 91,4 %, jämfört med 92 % respektive 94 % under de två föregående åren. Även om etableringsgraden fortfarande bör betraktas som mycket hög har antalet lärosäten med etableringsgrad över 90 % minskat från 17 till 14 av 20 mellan uppföljningsåret 2023 och 2024.

I år klättrar Umeå universitet till toppen av listan, medan Högskolan Väst placerar sig på andra plats och behåller sin position från förra årets mätning. De stora förändringarna i etableringsgrad bland högskoleingenjörer beror bland annat på det relativt låga antalet utexaminerade vid respektive lärosäte. Samtidigt bör det lyftas att bland annat Högskolan Västs utbildningar är starkt förankrade i arbetsmarknaden och samverkar med näringslivet, vilket potentiellt stärker deras position.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter högskoleingenjörsexamen, per lärosäte* (topp 20)

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Umeå universitet	98,7	.	1,3	.	75
2. Högskolan Väst	95,8	2,1	1,4	0,7	144
3. Uppsala universitet	95	1,7	0,8	2,5	119
4. Högskolan i Gävle	94,9	2,6	2,6	.	78
5. Luleå tekniska universitet	94,7	2,6	2,6	.	38
6. Linnéuniversitetet	93,9	4,1	2	.	98
7. Högskolan i Skövde	93,5	2,2	4,3	.	46
8. Chalmers tekniska högskola	92,2	4,6	2,1	1,1	283
9. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	92	4,6	1,7	1,7	238
10. Karlstads universitet	91,8	4,1	2,1	2,1	97
11. Högskolan i Borås	91,3	5,3	3,3	.	150
12. Kungliga tekniska högskolan	90,7	2,5	4	2,8	353
13. Linköpings universitet	90,7	4,3	2,9	2,1	140
14. Mälardalens universitet	90,1	3,3	5,5	1,1	91
15. Malmö universitet	89,8	4,5	4,5	1,1	88
16. Lunds universitet	88	7	2	3	100
17. Örebro universitet	88	7,2	3,6	1,2	83
18. Högskolan i Halmstad	86,1	5	7,9	1	101
19. Mittuniversitetet	84,9	9,4	1,9	3,8	53
20. Högskolan Dalarna	77,8	14,8	7,4	.	27

FOKUS: HÖGSKOLEINGENJÖRSUTBILDNING

Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

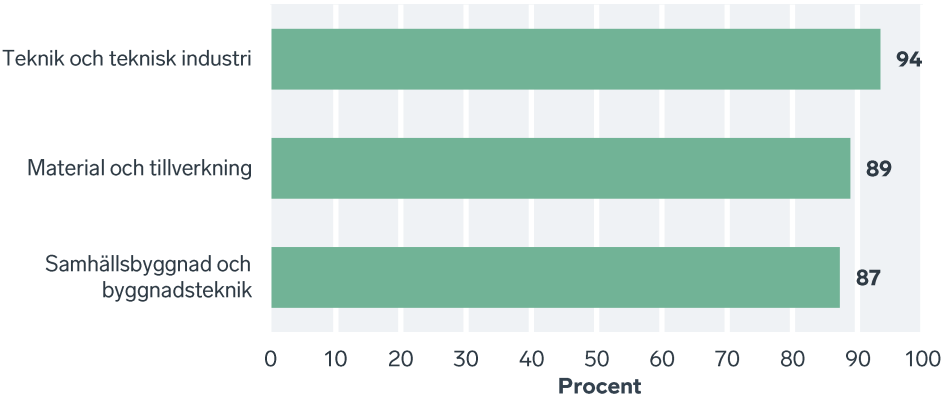
Högskoleingenjör är en treårig utbildning som omfattar 180 högskolepoäng. Prognoser från både SACO och SCB indikerar en ökad efterfrågan och en framtida kompetensbrist, vilket pekar på goda karriärmöjligheter för framtida högskoleingenjörer.

Vid en fördjupning av högskoleingenjörsutbildningen framkommer skillnader i etableringsgrad både mellan inriktningar och mellan lärosäten inom samma inriktning.

I tabellen längst upp till höger presenteras tre inriktningar inom utbildningen där etableringsgraden varierar med ungefär drygt sex procentenheter. Skillnaderna är däremot ännu större inom en och samma specialisering, vilket redovisas i tabellen under. För högskoleingenjörer inom byggnads- och anläggningsteknik skiljer sig etableringsgraden med så mycket som 30 procentenheter mellan lärosätena med högst respektive lägst etablering. Det ska dock påpekas att det framförallt är kategorien ”osäker” som ökar när ”etablerad” minskar. Andelen utanför arbetsmarknaden är fortsatt liten i de flesta fall.

SUN 2 + SUN 3

Andel etablerade tre år för olika inriktningar inom högskoleingenjörsutbildning:

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter högskoleingenjörsexamen inom samhällsbyggnad och byggnadsteknik med inriktningen byggnadsteknik och anläggningsteknik, per lärosäte

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Umeå universitet	100	.	.	.	21
2. Uppsala universitet	93,9	1,5	1,5	3	66
3. Högskolan i Gävle	91,3	4,3	4,3	.	23
4. Kungliga tekniska högskolan	91	2,2	3,7	3	134
5. Linnéuniversitetet	90	10	.	.	20
...					
11. Lunds universitet	83,6	9,8	3,3	3,3	61
13. Högskolan i Halmstad	81,8	9,1	9,1	.	33
13. Linköpings universitet	81,5	7,4	5,6	5,6	54
14. Örebro universitet	73,5	14,7	8,8	2,9	34
15. Mittuniversitetet	69,6	17,4	4,3	8,7	23

*Högskolan Dalarna och Karlstads universitet inkluderas ej i rangordningen då antalet individer understiger 20.

Juristexamen

Juristutbildningen är en 4,5-årig utbildning som omfattar 270 högskolepoäng och leder till en juristexamen. Utbildningen har många sökande och finns vid ett fåtal av Sveriges lärosäten. Efter examen kan man arbeta som bland annat advokat, åklagare och domare.

Etableringsgraden för nyexaminerade jurister tre år efter avslutade studier är generellt sett

hög och uppgår till 89,3 %. I likhet med andra utbildningar varierar etableringsgraden dock mellan olika lärosäten. Göteborgs universitet har högst etableringsgrad med 93,5 % etablerade tre år efter examen. Därefter följer Uppsala universitet 91,6 % och Örebro universitet med 89,7 %.

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter juristexamen, per lärosäte

SUN 1

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Göteborgs universitet	93,5	4,7	1,2	0,6	169
2. Uppsala universitet	91,6	6,9	1,5	.	334
3. Örebro universitet	89,7	6,2	3,1	1	97
4. Lunds universitet	87,6	7,6	4	0,8	250
5. Stockholms universitet	87	8,1	2,7	2,2	409
6. Umeå universitet	87	11,7	1,3	.	77

Företagsekonomi, handel och administration

Företagsekonomi, handel och administration är några av de största utbildningsområdena vid en stor del av landets lärosäten. Ämnesområdet är mycket populärt bland unga med deras växande intresse för ekonomi, samtidigt spås arbetsmarknaden för ekonomiutbildningar stå inför stora förändringar på grund av AI-utvecklingen. Utbildningarna innefattar ofta undervisning inom ekonomisk analys, redovisning, finansiering, marknadsföring samt internationell handel och affärsutveckling.

Utbildningen har under en längre period haft generellt hög etableringsgrad med liten variation mellan lärosäten, särskilt på kandidatnivå. Den låga variansen påverkar den relativa placeringen, där små förändringar i etableringsgrad kan få stort genomslag i topplistan. Till exempel försvinner Mittuniversitetet från topplistan med 86,8 % och ersätts av Högskolan i Skövde, som i år intar förstaplatsen med 93 %.

Etableringsgraden för masterexamen inom företagsekonomi har över lag ökat något jämfört med föregående års data och gapet i etablering mellan plats ett och tio har minskat. Till exempel har etableringen för examinerade från Handelshögskolan i Stockholm ökat från 82,7 % till 87,7 %.

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen i företagsekonomi, handel och administration (topp 10)

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Högskolan i Skövde	93	4,7	1,6	0,8	128
2. Sveriges lantbruksuniversitet	90,3	5,6	4,2	.	72
3. Södertörns högskola	90,2	5,9	3,1	0,8	255
4. Högskolan i Gävle	89,4	3,5	5,6	1,4	142
5. Umeå universitet	89,3	3,6	4,8	2,4	84
6. Göteborgs universitet	89,3	4,6	3,9	2,2	456
7. Högskolan Dalarna	89,2	7,5	3,2	.	93
8. Uppsala universitet	88,8	3,9	4,8	2,4	331
9. Örebro universitet	88,2	3,6	4,7	3,6	169
10. Linköpings universitet	88,2	6,5	3,3	2	153

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen i företagsekonomi, handel och administration (topp 10)

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Örebro universitet	95,9	.	4,1	.	49
2. Umeå universitet	92,5	4,5	3	.	67
3. Göteborgs universitet	91,7	3,3	1,7	3,3	181
4. Uppsala universitet	90,9	2,3	4,5	2,3	132
5. Stockholms universitet	88,6	4,4	6,1	0,9	114
6. Sveriges lantbruksuniversitet	88,5	3,8	3,8	3,8	26
7. Handelshögskolan i Stockholm	87,7	6,1	2,6	3,5	114
8. Stiftelsen Högskolan i Jönköping	83,8	.	10,8	5,4	37
9. Karolinska institutet	82,1	14,3	3,6	.	28
10. Högskolan i Borås	79,2	16,7	.	4,2	24

Samhälls- och beteendevetenskap

Samhälls- och beteendevetenskap är ett utbildningsområde som täcker in en rad olika utbildningar. Det inkluderar bland annat personalvetenskap, sociologi, statsvetenskap, medie- och kommunikation samt kriminologi.

För de med kandidatexamina inom samhälls- och beteendevetenskap ligger etableringsgraden på 82 % i genomsnitt, oförändrat från förra året. För masterexamina är motsvarande siffra ungefär 83 %, vilket är en positiv utveckling från 78 % året innan. Etableringsgraden för masterexamina är därmed i år marginellt högre än för kandidatexamina. Återhämtningen beror bland annat på att etableringsgraden har ökat för lärosäten längre ner på listan. Ett exempel är masterexamina från Malmö universitet, där etableringsgraden har stigit från drygt 65 % till närmare 73 % i årets rapport för uppföljningsåret 2024.

Högskolan i Skövde placerar sig högst bland kandidatexamina följt av Försvarshögskolan och Högskolan Dalarna. För masterexamina är det i stället de större universiteten som dominerar listan med Linköpings universitet och Handelshögskolan i Stockholm som placerar sig på plats ett respektive två med Linnéuniversitetet på plats tre.

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen i samhälls- och beteendevetenskap (topp 10)

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Högskolan i Skövde	92,5	5,7	1,9	.	53
2. Försvarshögskolan	88,2	5,9	2,9	2,9	34
3. Högskolan Dalarna	86,7	8,9	2,2	2,2	45
4. Högskolan Väst	86,3	5,9	5,9	2	153
5. Linköpings universitet	85,7	5,9	7	1,4	287
6. Mälardalens universitet	85	6,5	7,8	0,7	153
7. Örebro universitet	85	8	6,2	0,7	274
8. Mittuniversitetet	84,8	5,1	5,8	4,3	138
9. Handelshögskolan i Stockholm	84,7	5,1	3,4	6,8	59
10. Högskolan i Gävle	84,4	4,6	5,5	5,5	109

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen i samhälls- och beteendevetenskap (topp 10)

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Linköpings universitet	96,6	.	3,4	.	116
2. Handelshögskolan i Stockholm	89,7	2,6	1,3	6,4	78
3. Linnéuniversitetet	85,7	9,5	4,8	.	21
4. Umeå universitet	82,1	.	15,4	2,6	39
5. Stockholms universitet	81,8	5,3	7,6	5,3	225
6. Göteborgs universitet	78,3	8,4	8,4	4,9	226
7. Lunds universitet	74,4	6,7	14	4,9	164
8. Uppsala universitet	74,2	9,3	7,2	9,3	97
9. Södertörns högskola	73,9	8,7	13	4,3	23
10. Malmö universitet	72,9	11,9	13,6	1,7	59

SUN 2

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen inom naturvetenskap (topp 10)

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Mälardalens universitet	100	.	.	.	21
2. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Chalmers tekniska högskola	93,9	6,1	.	.	49
3. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Örebro universitet	93,5	2,2	1,1	3,3	92
4. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Linköpings universitet	92,5	4,7	1,9	0,9	107
5. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Luleå tekniska universitet	90,3	6,5	.	3,2	31
6. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Mittuniversitetet	90,3	.	6,5	3,2	31
7. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Högskolan i Borås	89,9	3,7	3,7	2,8	109
8. Fysik, kemi och geovetenskap	Stockholms universitet	89,7	5,1	2,6	2,6	39
9. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Högskolan i Halmstad	89,2	8,1	1,4	1,4	74
10. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Lunds universitet	88,1	5	4	3	101

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, masterexamen inom naturvetenskap (topp 10)

Ämnesområde	Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Matematik och övrig naturvetenskap	Linköpings universitet	97,2	2,8	.	.	36
2. Matematik och övrig naturvetenskap	Chalmers tekniska högskola	96,2	.	3,8	.	26
3. Fysik, kemi och geovetenskap	Göteborgs universitet	95,5	.	4,5	.	22
4. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Linköpings universitet	94,9	2,6	1,3	1,3	78
5. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Chalmers tekniska högskola	94,4	5,6	.	.	89
6. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Blekinge tekniska högskola	90,3	.	9,7	.	31
7. Matematik och övrig naturvetenskap	Stockholms universitet	90,3	3,2	.	6,5	31
8. Matematik och övrig naturvetenskap	Kungl. Tekniska högskolan	88,6	1,4	7,1	2,9	70
9. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Göteborgs universitet	87,8	8,2	4,1	.	49
10. Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Uppsala universitet	87	2,9	4,3	5,8	69

Naturvetenskap

Naturvetenskap är ett brett område som inkluderar inriktningar som biologi, miljövetenskap, kemi, matematik och fysik. Liksom tidigare varierar etableringsgraden relativt mycket beroende på utbildningsnivå och inriktning. Även valet av lärosäte är en viktig faktor för att nyansera bilden av etableringen.

I årets rapport ser vi stora förändringar på listan med högst etableringsgrad för examina inom naturvetenskap. På kandidatnivå placerar sig flera utbildningar inom informations- och kommunikationsteknik, IKT, högt på topplistan. Detta är särskilt intressant mot bakgrund av att IKT samtidigt är ett av de områden som väntas påverkas tydligt av AI-utvecklingen, vilket kan förändra vilka kompetenser som efterfrågas framöver. Ett mindre lärosäte placerar sig i topp, Mälardalens universitet, följt av det mer specialiserade lärosätet Chalmers tekniska högskola och sedan Örebro universitet. Det enda lärosäte på listan med en utbildning inom annat än IKT är Stockholms universitet och återfinns på åttonde plats med kandidatexamina inom fysik, kemi och geovetenskap.

Även på masternivå stärker utbildningar inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) sin position på arbetsmarknaden. Fem av tio utbildningar på listan i årets upplaga av rapporten är inom IKT, vilket utgör en tydlig förändring från förra årets rapport, då ingen av utbildningarna på listan tillhörde inriktningen. På plats ett och två återfinns dock examina inom matematik och övrig naturvetenskap från Linköping universitet respektive Chalmers tekniska högskola.

FOKUS: KANDIDATEXAMEN

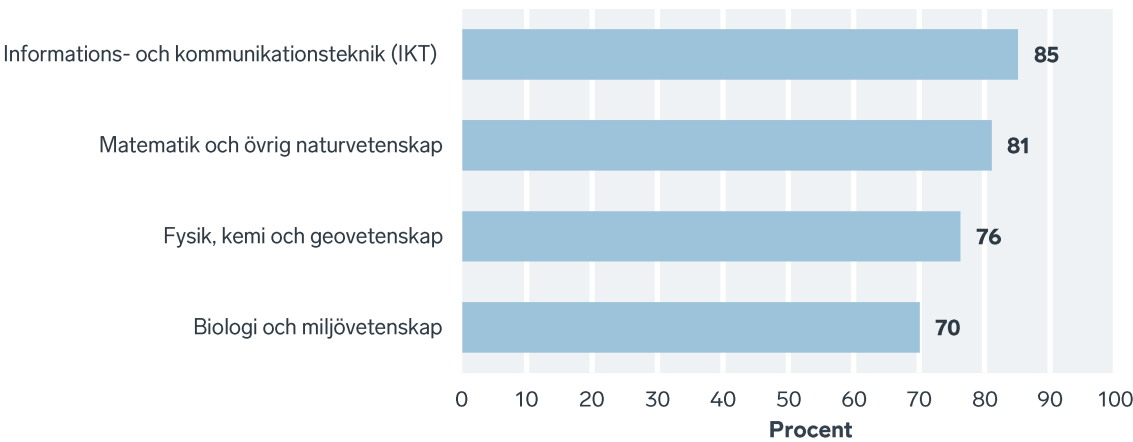
Skillnader i etableringsgrad varierar både mellan inriktningar och lärosäten

Inom naturvetenskapen råder det skillnader i etableringsgrad på djupare nivåer. Mellan de fyra inriktningarna är det 15 procentenheter som skiljer mellan inriktningarna med högst respektive lägst etablering på listan. Med ytterligare fördjupning i enskilda inriktningar tydliggörs även liknande skillnader mellan lärosäten.

Grafen ovan till höger visar skillnader i etableringsgrad inom naturvetenskap mellan fyra inriktningar. I tabellen nedanför redovisas skillnader i etablering mellan lärosäten som erbjuder kandidatexamen i naturvetenskap med inriktning biologi och biokemi. Även här blir det tydligt att etableringsgraden kan skilja sig mellan olika lärosäten även mellan enskilda inriktningar inom ett ämnesområde.

SUN2 + SUN 3

Etablering på arbetsmarknaden tre år efter examen, kandidatexamen inom naturvetenskap

Högst etablering på arbetsmarknaden tre år efter kandidatexamen i biologi och miljövetenskap, inriktning biologi och biokemi

Lärosäte	Etablerad	Osäker	Svag	Utanför	Antal individer
1. Linköpings universitet	73,3	6,7	16,7	3,3	30
2. Sveriges lantbruksuniversitet	68,3	17,1	9,8	4,9	41
3. Uppsala universitet	65,5	14,5	18,2	1,8	55
4. Högskolan i Skövde	64,1	20,5	10,3	5,1	39
5. Stockholms universitet	60,4	11,3	20,8	7,5	53
6. Lunds universitet	58,5	17,1	19,5	4,9	41
7. Göteborgs universitet	58,3	8,3	30,6	2,8	36

Avslutande reflektion

Valet av högre utbildning är ett av de mer betydelsefulla beslut som många unga ställs inför. Det handlar inte bara om vad de vill studera de kommande åren, utan också om vilken riktning de vill ge sitt framtida arbetsliv. Samtidigt är valet svårt att överblicka. Intresse för utbildningen väger tungt, men årets Högscolepejl visar också att arbetsmarknaden spelar en central roll i både beslutet att läsa vidare och i valet av utbildning. För många unga blir högre utbildning därmed en ekvation är intresse ska kombineras med att skapa trygghet inför framtiden.

Denna trygghetsdimension blir särskilt viktig i en tid där arbetsmarknaden upplevs som mer osäker. Många unga vill kunna göra mer informerade val. De efterfrågar konkret kunskap om vad olika utbildningar leder till, hur lätt det är att få jobb efter examen och hur arbetsmarknaden kan komma att förändras.

Årets rapport visar också att högre utbildning fortfarande i hög grad leder till etablering på arbetsmarknaden, men inte på samma sätt för alla. Skillnaderna mellan olika utbildningar, inriktningar och lärosäten är fortsatt stora. Samtidigt finns utbildningar där vägen in på arbetsmarknaden är mer osäker, och där förändringar i konjunktur eller efterfrågan snabbt kan påverka nyexaminerades möjligheter.

Jämförelser av utbildningar är, som etablerats tidigare, ofta komplexa och kräver detaljkunskap om specifika förutsättningar. De data som presenteras i denna rapport och på ekonomifakta.se/hogskolepejl ger värdefull information, både för den som ska välja utbildning och för den som ska utforma den.

Bättre matchning kräver reformer

Sveriges konkurrenskraft bygger på tillgången till kvalificerad kompetens. När företag inte hittar rätt medarbetare begränsas deras möjligheter att investera, växa och utveckla nya verksamheter. Kompetensförsörjningen är därför inte bara en fråga för enskilda arbetsgivare och studenter, utan också en avgörande faktor för Sveriges framtida innovationsförmåga och välstånd.

Att rekryteringssvårigheter förekommer parallellt med arbetslöshet bland högutbildade pekar på en bristande matchning mellan utbildning och arbetsmarknad. Högskolepejls resultat kan bidra till att identifiera utbildningar som fungerar väl och områden där innehåll, format eller arbetslivsanknytning behöver utvecklas.

För att förena akademisk kvalitet med arbetsmarknadens förändrade behov behövs samtidigt reformer som ger högskolan rätt förutsättningar och incitament. Svenskt Näringsliv föreslår bland annat att:

- **arbetsmarknadens behov ges större vikt** vid utbildningarnas dimensionering och relevans
- **samverkan med näringslivet premieras** genom hela utbildningens planering och genomförande
- **korta och anpassade kurser byggs ut** för yrkesverksammas vidareutbildning och fortbildning
- **resurstilldelningen reformeras** för att främja kvalitet, genomströmning, lärarledd undervisning och relevans
- **strategiskt viktiga spetsutbildningar säkras** genom särskilt ekonomiskt stöd

Läs mer om
Svenskt Näringslivs
förslag [här](#)

Ta reda på mer på **ekonomifakta.se/hogskolepejl**

På Svenskt Näringslivs informationssida Högskolepejl kan du själv jämföra etableringen mellan olika utbildningar och lärosäten. Där finns även information om hur etableringen ser ut ett och tre år efter examen, samt medianinkomst.

Gå till hemsidan

The screenshot shows the 'Högskolepejl' page on 'ekonomifakta.se'. It features a navigation bar with links to 'STARTSIDAN', 'UTBILDNING OCH FORSKNING', 'UTBILDNINGSVINSTERINGAR', and 'HÖGSKOLEPEJL'. The main heading is 'Högskolepejl', followed by a description: 'Jämför hur tidigare studenter etablerar sig på arbetsmarknaden och vilken inkomst de har efter avslutad utbildning. Uppgifterna avser studenter med examensår 2020 och 2022 som arbetade under 2023.' Below this is a link 'Läs mer om statistiken.' and a filter section with dropdowns for 'Välj program', 'Välj inriktning', 'Välj fördjupning', and 'Välj lärosäte'. There are also radio buttons for '1 år' and '3 år' (after completed education). A button 'VISA NATIONELLA SIFFROR' is present. Below the button is a table titled 'Alla program' with columns 'Program', 'Etablerings-grad', and 'Median-inkomst'.

Program	Etablerings-grad	Median-inkomst
Agronom	95 %	425 200 kr
Apotekare	90 %	499 100 kr
Arbsterapeut	89 %	378 900 kr
Arkitekt	41 %	294 600 kr
Audionom	94 %	368 500 kr
Barnmorska	90 %	456 400 kr
Biomedicinsk analytiker	91 %	365 600 kr
Brandingenjör	96 %	477 900 kr
Civilekonom	92 %	405 450 kr
Civilingenjör	91 %	479 600 kr
Civilingenjör - Berg- och mineralteknik	e/t	e/t
Civilingenjör - Byggnadsteknik och anläggningsteknik	92 %	456 400 kr
Civilingenjör - Elektronik, datateknik och automation	91 %	489 250 kr

Kontakt:

Kontakta Svenskt Näringsliv
Postadress: 114 82 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: 08-553 430 00

